Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Skanning / foto af bog.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 15. november 2023 af Niels Jensen

7

CENTAUREN

CENTAUREN

STUDENTERNES KALENDER

FOR AARET 1895

KØBENHAVN
JUL. GJELLERUPS FORLAG

FOR NORGE OG SVERIGE: ALB. CAMMERMEYERS FORLAG, KRISTIANIA

Brahetrolleborg Bibliotek UDGÅET DUBLET

REDAKTION

HOLMER GREEN OG HENDR. P. S. STEIN

THIELES BOGTRYKKERI, KØBENHAVN

INDHOLDSFORTEGNELSE

Titeltegning af *P. Johansen* Side

K. G. Brøndsted: Fru Ideas Have. Et gammelt Fe-Eventyr. Illustreret af *Joachim Skovgaard* 9

Holger Drachmann: Kokarden. Med en Tegning af *Forfatteren* 20

Erik Skram: Nogle Indtryk fra »Foreningen« og »Samfundet«. Vignet af *Alfred Schmidt* 26

Otto Borchsenius: Hvide Nætter. En Studentererindring. Tegning af *C. F. Aagaard* 33

Sophus Michaëlis: Drikkevise. Vignet af *P. Birket-Smith* 37

Georg Brandes: Vilhelm Thomsen. Med 2 Portræter 38

Sven Lange: Marianne. Vignetter af *V. Jastrau* 44

Lukian: Artemis og Aktæon. Tegninger af *Axel Thiess* 51

Sophus Schandorph: Kirsten Kancelliraads Endeligt. Illustreret af *Knud Larsen* 54

A. B.: Nattevagt 68

Oscar Madsen: Da Henrik Ibsen gæstede Studentersamfundet. Vignet af *Alfred Schmidt* 69

C. Arctander: Et Valg i Studenterforeningen. Randtegning af *Alfred Schmidt* .. 75

V. Stuckenberg: Spredt. Tegninger af *Hans Dall* 80

Lukian: Fru Venus. Tegninger af *Alfred Schmidt* 84

J. Østrup: Tyrkiske Studenter. Tegninger og Vignet af *Peter Ilsted* 87

Bellmanssånger, meddelade af Lauritz Weibull. Titelvignet af *P. Birket-Smith* .. 94

Kalender for Aaret 1895 101

Omslaget tegnet af Prof. *Aug. Jerndorff*

Billederne gengivne i *F. Hendriksens Reproduktions-Atelier*

FRU IDEAS HAVE.

ET GAMMELT FE-EVENTYR.

Første Capitel: Herman beslutter Rejsen til Felandet.

DER hvor Byen holder op, begynde de dyrkede Marker; naar Markerne holde op, kommer den store Ørk; bag Ørken ligge de høje Bjerge; men bag Bjergene begynder Felandet.

Den mægtigste af alle Feerne i Felandet var paa denne Fortællings Tid FRU IDEA. Hun var saa mægtig, at alt, hvad enhver foretog sig af Betydning, det sagde han at gøre »i Fru Ideas Navn«; det var blevet ligesom et Mundheld i de Tider. Hun var saa berømt, at der om Ingen blev talt eller skrevet saa meget, og saa skøn, at intet Væsen i hele Verden kunde sammenlignes med hende. Ogsaa i den store By sloge Digterne uafladelig deres Harper til hendes Ære, og alle Ynglingene vare lidenskabelig forelskede i hende.

Naar ved Aftentide Himlen rødmede bag de høje Bjerge, da troede man at se Genskinnet af Fru Ideas Have, af det straalende Lys, der sagdes altid at hvile over hendes Land. Og dette Land syntes at ligge saare nær; de fleste roste sig ogsaa af at have besøgt hende og kaldte den en Stakkel, der ej havde nydt hendes Gunst.

En saadan Stakkel var den unge HERMAN, Søn af en Borger i Staden. Han havde aldrig været i Felandet, derfor skammede han sig for sine Jævnaldrende; og saa ofte han hørte Digterne besynge Fru Idea og hendes dejlige Have, opflammedes hans Længsel, der tilsidst blev saa mægtig, at han i al Hemmelighed besluttede at foretage Rejsen derhen.

Andet Capitel: Herman ankommer til Fælandet.

En smuk Morgen tiltraadte han altsaa sin Vandring. Han behøvede ikke at spørge sig for, thi den alfare Landevej førte lige ud gennem de dyrkede Marker. Han kom derpaa til Ørken, hvor han kun fulgte Fodsporene, thi disse viste alle hen til de høje Bjerge. Men Ørken var længere, end han havde

troet, og Fodsporene bleve sjældnere og sjældnere. Mørket faldt paa, men da lyste Himlen bag Bjergene og viste ham Retningen, ad hvilken han skulde vandre. Saaledes gik han baade Dag og Nat; sin Tørst læskede han af de Kilder, der enkeltvis fandtes paa hans Vej, og vildtvoxende Bær stillede hans Sult; naar han blev træt, lagde han sig til Hvile, hvor det kunde træffe sig, og efter at have bedet sin Bøn følte han sig tryg og slumrede ind.

Ørken syntes aldrig at faa Ende. Der gik Dage, Uger, ja Maaneder; da var han ved de høje Bjerge.

Men ligesom Ørken var langt større, end han havde tænkt, saaledes viste det sig, at Bjergene vare langt, langt højere og besværligere at komme

over, end man havde fortalt ham derhjemme i den store By. Der var stejle Klippeblokke, rivende Floder og dybe Kløfter at komme over; og jo højere han kom op, des koldere blev det; helt oppe i Sneregionen var det, som om hans Hjerte frøs til Is. Desuagtet fortsatte han Vandringen, opflammet af det himmelske Lys, der nu straalede foran ham baade Dag og Nat i altid fuldere Klarhed.

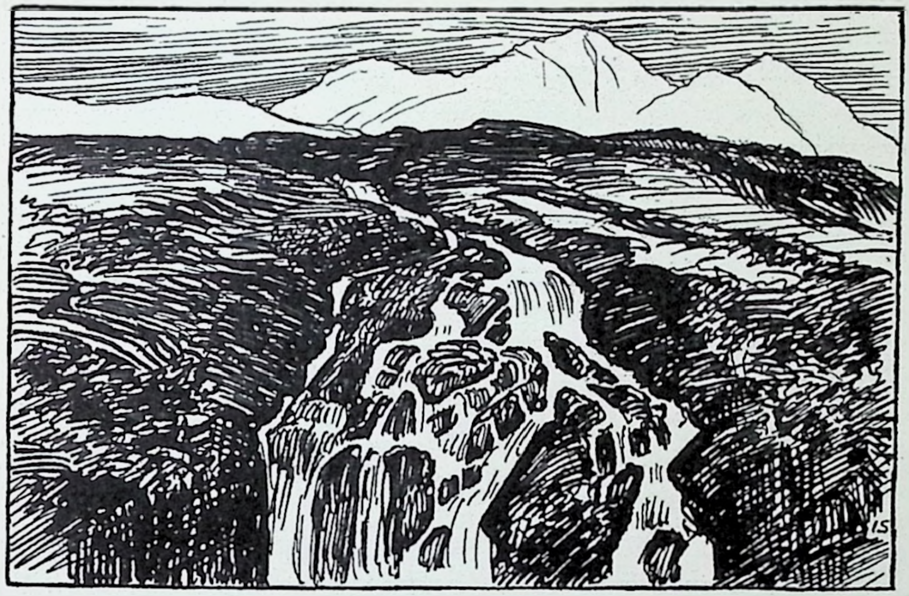

Der var paa denne Vis gaaet et Aar og en Dag, siden han tiltraadte Rejsen: da var han i Felandet.

Men træt indtil Døden og dertil blændet af den stærke Lysglans sank han bevidstløs til Jorden, og dette skete just ved selve Gitterporten til Fru Ideas Have.

Tredje Capitel: Herman taler med Fru Idea.

Da Herman atter vaagnede, var det med en forunderlig Følelse af Velbefindende. Han hvilede paa en Løjbænk i en Sal, hvis Vægge syntes at

bestaa af let bølgende Skyer, der i sagte Forbigliden altid fremviste nye Farvespil og nye Billeder af uudsigelig Skønhed.

Medens han fulgte alle disse Syner med henrykt Blik og tillige syntes at fornemme en sagte Musik omkring sig, som af et fjærnt syngende Børnekor, kun mere himmelsk ren og dejlig, blev han var en høj, kvindelig Skikkelse, der stod over ham og betragtede ham. Hun var hyllet i lysende Blaat, helt besat med funklende Stjerner; Diademet paa Hovedet viste Dronningen, og han tvivlede intet Øjeblik paa, at det var selve Fru Idea, men han mægtede ikke at tale et Ord.

»Gode Herman«, sagde Feernes Dronning med venlig Røst, »Vejen til mig er lang og besværlig, og kun faa have tilbagelagt den, ihvorvel mange falskeligen sige, at de have besøgt mig. Drik nu og spis, at du kan komme til Kræfter efter de udstandne Møjsommeligheder.«

Med disse Ord rakte hun ham et lidet Bæger med Drikke og derpaa en Skaal med Mad; Bægeret og Skaalen luede med Solens Glans. »Dette«, sagde hun, »er Nektar og Ambrosia, Ting, hvorom I Jordboere tale meget uden dog at have nydt deraf.«

Og strax ved den første Nydelse gennemstrømmedes Herman af en ukendt Kraft og højere Livsfølelse. Hans første Ord vare Lovprisning, og Ordene vare Poesi.

Fjerde Capitel: Fru Idea aabner sin Have for Herman.

»Følg mig nu ud i min Have«, sagde Fru Idea og berørte i det samme Væggen med sit Scepter: det var som et Lynglimt, der funkler gennem Skyer. Skyerne rullede lydløst til Side, og se, dèr laa Haven i al sin Evigheds Sommerpragt!

En yndig Duft strømmede Ynglingen i Møde, stærk og dog kvægende, og samtidigt klang ogsaa hin sagte himmelske Musik stærkere. Thi den udgik fra Blomsterne og Planterne: hver af disse havde sit eget drømmende Liv; og den Lykke, disse Væsener følte, gav sig til Kende i udtryksfuld Musik, der uophørligt strømmede fra de talløse Blomsterkalke og bragte Dugdraaberne til at funkle og sitre. Saaledes var alt paa en Gang Syn og Duft og Toner. Og Ynglingen hensattes i en saa fuldkommen Tilstand af Lyksalighed, at Sjælen ligesom udvidedes til ej blot at rumme Øjeblikkets Fryd, men ogsaa alle Fortidens kæreste Erindringer, ja endog Fremtidens Forhaabninger; og syntes da navnlig Blomsternes *Duft* ham at vække Min-

derne, og *Tonerne* at bære Haabet paa sine Vinger, medens paa samme Tid *Synet* lod ham nyde Øjeblikkets fulde Virkelighed.

Femte Capitel: Fru Idea fortæller om sine Budbringere.

Da Fru Idea i nogen Tid havde ladet Herman i rolig Nydelse af al denne Herlighed, tog hun ham ved Haanden og begyndte en Vandring med

ham gennem Haven til stadig nye Undere af Skønhed. Og saa vexlende vare Indtrykkene, og saa mangfoldige de derved vakte Følelser, at han ikke kendte til Mættelse eller Træthed, tilmed da hver ny Iagttagelse syntes at tilføre ham ny Kraft og forøget Evne til Nydelse.

»Hvem ere de smaa, vingede Væsener, der flyve om og bade sig i Lyset?« spurgte Herman. »Nogle ligne Fugle eller Insekter, men andre ogsaa lykkelige Menneskebørn; de flyve langvejs bort og komme langvejs fra?«

»Det er *Budbringere*«, svarede Fru Idea. »De fare fra min Have ud over hele den vide Jord og sætte sig usynlige ved Menneskenes Bryst, ved deres Mund og ved deres Øje. Og hver det Menneske, hvem mine Budbringere saaledes en kort Stund besøge, han føler i den Stund lidt af Saligheden her. Alt det, der rører Hjertet, alle gode Ord og alle store Syner komme fra mine Budbringere.«

»Har ogsaa jeg stundom huset en saadan usynlig Budbringer ved Bryst, Mund eller Øje?«

»Stundom, Herman. — Ja, der er næppe noget Menneske, hvor haard og jordisksindet han end ellers er, som ikke i det mindste enkelte Gange har haft sin Besøgelsestid. Uden mine Budbringere vilde Jordelivet være ganske utaaleligt.«

Og de vingede Væsener fløj og kom, kom og fløj.

Sjette Capitel: Fru Idea indsætter Herman til Havens Vogter og drager selv bort.

Tilsidst, da Fru Idea havde gennemvandret Haven og vist ham alting, sagde hun:

»Jeg har nu ydet dig Gæstfrihed i saa lang Tid, som det sjældent forundes nogen af dem, der have besøgt mig. Du vil nu aldrig glemme, hvad du her har oplevet, men det er ogsaa paa høje Tid, du vender tilbage til dit Hjem, thi hvor lang Tid mener du vel, du har tilbragt her?«

»Ak, nogle faa Timer«, svarede Herman.

»Hvad der her synes dig nogle faa Timer«, sagde Feen, »vil i dit Hjem vise sig at have været lige saa mange Aar. Lev derfor vel; bekymre dig ikke om Rejsekost til den lange Vej, thi den Ambrosia, du her har nydt, vil strække til gennem hele Ørken.«

Då brast Ynglingen i Graad og bad:

»O kære Fe, o lad mig altid blive her!«

Fru Idea tav længe, som om hun betænkte sig. »Velan«, sagde hun, »lad det da komme an paa en Prøve. — Vid, at skønt jeg er mægtig, er mit Land dog omgivet af Fjender, der stræbe at skade mig og ødelægge min Have ved List, thi med Magt formaar ingen det. Den listigste af disse Fjender hedder *Daimon* — —«.

»Jeg vil strax drage imod denne Daimon og tilintetgøre ham, thi jeg føler fast guddommelige Kræfter.«

Fru Idea smilede, — og naar hun smilede, da lysnede det endnu stærkere over hele Haven, den usynlige Musik klang i endnu fuldere Harmonier, og Blomsterne duftede endnu lifligere.

»Nej«, sagde hun, »det vilde kun gaa dig daarligt. Thi Daimon er udødelig, saa vel som jeg selv. Alt, hvad jeg forlanger af dig — —«

»Forlang alt, alt!« afbrød den begejstrede Yngling hende.

Hun smilede atter. »Jeg drager nu bort i tre Dage, thi jeg ejer ogsaa andre Haver at tilse. Inden tredje Dags Aften er jeg her igen; imidlertid skal du være Vogter over alle mine Blomster, hvoraf ikke en eneste maa tilintetgøres, Herman! Dit Hverv vil ikke kræve noget Arbejd, thi alt trives her af sig selv; heller ikke skal du forsvare Haven mod Fjender, thi Ingen har Magt til at bryde saa meget som en Blomst, naar ikke Havens egen Vogter gør det.«

Jeg skulde — *jeg?*«

»Velan — naar jeg kommer tilbage og finder alle mine Blomster ubrudte, da skal du bo altid hos mig. Og nu — lev vel«.

Dermed hævede hun sig lidt op i den lette Luft og svævede bort mellem Havens Gange.

Syvende Capitel: Herman faar Besøg af en fremmed.

Den første og anden Dag hengled under ublandet Lykke. Og det var ikke en uvirksom Lykke, thi de Toner, der udstrømmede fra Blomsterne, vare udtryksfulde som Tale, og hver Blomst havde sin Tale, sit forskellige Udtryk for den højeste Skønhed, saa at Herman til sin største Henrykkelse følte sin Indsigt i Skønhedsrigets Væsen voxe fra Minut til Minut. Han havde foresat sig at gennemgaa de enkelte Blomster og lære dem alle at kende, men da den anden Dag sluttede, havde han ikke naaet Tusindedelen!

— Ogsaa i Felandet plejede Dag at vexle med Nat, men Natten var ikke sort som hos os; kun et let Skyslør rullede hen over Haven, og under dette Slør foldede Blomsterne sig sammen til Hvile; da søgte Herman ind i Fru Ideas eget Palads. Den tredje Morgen oprandt lige saa straalende som nogen af de andre; om Aftenen vilde Fru Idea komme, og Prøven være forbi.

»Prøve!« lo Herman, da ogsaa denne herlige Dag nærmede sig sin Slutning, og Nattens Skyslør allerede langsomt begyndte at brede sig over

Havens Yderkanter. »Prøve! Hvilken Prøve, hvor der ikke er den ringeste Fristelse!«

»Du har Ret, unge Mand«, lød pludselig en ham ubekendt Stemme, »ikke den ringeste Fristelse, nej.«

»Hvem er du?« spurgte Ynglingen forbavset.

»Jeg? en fremmed, der ønsker at bese denne berømte Have, og jeg vilde prise mig lykkelig, om jeg kunde finde en Vejleder. Mulig du er Havens Ejer?«

»Nej, kun dens Vogter. Naar de Skygger, der alt have lejret sig om Havens Yderkanter, have naaet Midten, da er den tredje Dag forbi, og Havens Ejerinde, Fru Idea, vil have indfundet sig. Vent da saa længe; i Morgen vil hun selv kunne vise dig om.«

»Desværre skal jeg drage bort endnu i denne Nat. Men vis mig i det mindste hen til Havens Midte; dèr skulle de mærkeligste Planter findes.«

Og medens Skyggerne langsomt nærmede sig fra alle Kanter, begav Herman og den fremmede sig hen imod Havens Midte, hvor Dagslyset endnu straalede i al sin Glans. Undervejs viste den fremmede Kendskab til alle de Planter, de kom forbi; han udpegede de enkelte og roste deres Skønhed.

»Du har været her forhen?« spurgte Herman.

»Nogle Gange«, svarede den fremmede, »men før mig nu hurtigt til Havens Midte, thi Skyggerne skride«.

Dermed tog han Ynglingens Haand, og det var snarere, som om den fremmede ledede Herman, end denne ham.

Ottende Capitel: Fristelsen.

»Nu staa vi der«, sagde Herman. »Er her ikke skønt?«

»Aa jo«, sagde den fremmede.

»Hører du«, vedblev Herman, »hvorledes alle de tusinde Blomster synge og tale, og hver udtrykker Lyksaligheden paa sin Vis?«

»Og dog«, svarede den fremmede, »er der *en* Blomst her, som ejer en endnu langt lifligere Tone end alle de andre. Dog, du kan endnu ikke have hørt den, thi da vilde du have fattet Foragt for alle de andre.«

»Hvor er den?« spurgte Herman, greben af Nysgerrighed og Atraa.

Den fremmede pegede paa en fattig, lille, tornet Busk, der stod just i Midtpunktet af det hele: paa en fint bøjet Kvist sad en uanselig, blegrød Blomst, svag af Duft og ligesom mat af Udseende.

»Det er jo en simpel Hybenrose«, sagde Herman, »nede paa Jorden voxer den vildt paa Alfarvej.« Han bøjede sig over den og lyttede for at høre dens Tone. Men den uanselige Blomst sænkede bly sit Hoved; den sang ikke og talte ikke.

»Nej«, sagde den fremmede, »denne Blomsts Natur er saadan, at den kun synger *en* Gang, og det er, *naar den bliver brudt.* Men da er dens Tone

rigtignok saa liflig, at den, der ikke har oplevet at høre den, kan i Sandhed sige, at han intet har oplevet.«

Længselen voxede mægtigt hos Ynglingen, og han udstrakte sin Haand; da ihukom han Fru Ideas Paabud og tøvede. Men hans Stemme skælvede af Atraa, da han sagde:

»Denne ligner mere et Ukrud end en af Fru Ideas fredede Blomster; tror du, jeg tør?«

»Taabe«, svarede den fremmede. »Vil du undvære den bedste Kundskab, den højeste Nydelse! — Og desuden er Blomsten skjult under de andres Kroner og Blade. Hun vil ikke savne den.«

Imidlertid nærmede Nattens Skygger sig hurtigt fra alle Sider, og Herman tøvede endnu.

»Bryd den!« hviskede den fremmede med sælsom og smittende Lidenskab, bryd den, inden hun kommer; *bryd den!*

Da udstrakte Herman Haanden og brød Blomsten: det klang som en Stræng, der overskæres, og Herman følte et Øjebliks vild Glæde, men i samme Nu en dyb, sorgfuld Smerte.

Og rundt om fra hele Haven lød der Klang som af tusinde bristende Strænge: det var alle de andre Blomster, der knækkede og sank, thi deres Liv vare alle forbundne med denne enes. Derpaa blev der paa en Gang Stilhed, en Stilhed som Dødens, og et tæt, kulsort Mørke bedækkede alt.

»Fru Idea!« lød det spottende gennem Mørket, »*Uskyldsblomsten* er brudt! Din Have henvisnet!«

»*Daimon*! en ny vil stedse fremspire, du ved det«, lød Fru Ideas Røst.

»Men ikke for denne Yngling!« svarede Daimon.

— Herman var imidlertid sunken til Jorden.

Da han atter slog Øjnene op, befandt han sig midt ude i den store Ørk, liggende under en Busk. Han besindede sig og fandt ud, at hele Besøget i Fru Ideas Have vel blot havde været en Drøm paa Rejsen derhen; de høje Bjerge laa endnu langt borte; han følte slet ikke Kraft eller en Gang Lyst til at fortsætte Vejen. — Det maatte have stormet i Løbet af Natten, thi Buskens Blomster — det var en almindelig Hybenrose — vare blæste af og laa strøede rundt om; en holdt han i Haanden; han maatte have grebet den i Søvne, eller — —

Han sukkede og begav sig tilbage, tilbage ad Staden til, hvor han var kommen fra.

Men saa underligt syntes ham Drøm blandet med Virkelighed, at han dog medtog og opbevarede den vilde Rose, han havde i Haanden ved sin Opvaagnen — som om det var den, han i sin Drøm havde brudt i Fru Ideas Have.

Om Hermans senere Liv er der ikke meget at fortælle. Han blev en skikkelig, næringsdrivende Borger som de andre i den store Stad, og hin Rejse til Fru Ideas Have stod for ham som en Ungdoms Drøm. Men dog, naar han stundom kunde røres inderligt af noget skønt eller stort, da tænkte han: »Mon det ikke er en af Fru Ideas Budbringere, der har besøgt mig?« I saadanne Øjeblikke grebes han af dyb Vemod (der nu altid blandede sig i Glæden over det skønne og store) og betragtede sin Rose — et brudt, vissent, dyrebart Minde.

K. G. Brøndsted.

KOKARDEN.

EN STUDENTERERINDRING.

Jeg nedskriver her Erindringen om den første Studenterdag.

Nu henimod tredve Aar efter — staar Dagen saa levende for mig; maaske med stærkere Farver end for en Snes Aar siden. Ligesom jeg hin Dag var uden Kritik, uden Reflexioner, næsten kan jeg sige elskelig grøn, uprøvet og forhaabningsfuld, — saaledes lader jeg i dette Øjeblik Kritiken træde til Side, fordi jeg *vil*. Efteraaret rødner og fælder Løvet herudenfor mit Vindue; jeg betages af Oktobers Glans og Pragt — og nedskriver uden Vemod Mindet om hin Junidags lysende Skærsommer.

Dèr laa den paa Bordet, Kasketten med »Kokarden« paa — den første Studenterkasket. Og jeg selv laa i den gamle, stive Sofa med grønt Ruslæders Betræk; jeg dampede af en lang Pibe og drømte halvdøsende ovenpaa den frygtelige Examens Besværligheder og Spænding — grøn og Rus, som jeg var.

Om jeg kunde tegne dette Værelse endnu? Jo.

Bogreolen — tre Kvart fuld af »æsthetisk« Læsning, Resten forslidte Skolebøger. Og ikke en af disse Ovider, Livier, Geografier og Arithmetiker, uden at Bind og Blade var bemalede med Blyant og Blæk. Søslag og Landslag, Troubadourer og Karikaturer. Værst saa »Steens rene Arithmetik« ud. Jeg havde et Had til den Bog — havde fuldstændig opgivet Regnekunsten til Fordel for Skrive- og Tegnekunsten. Og det havde straffet sig.

Et prangende *mdl.* i mit Examensbevis — og som Følge deraf en god 2den Karakter i Stedet for den glimrende første, som navnlig min Fa'r havde ventet sig af Familiens ældste Søn og Lys.

Et højst tvivlsomt og temmelig udisciplineret Lys — af den Slags, hvoraf der ikke gaar mange paa Pundet.

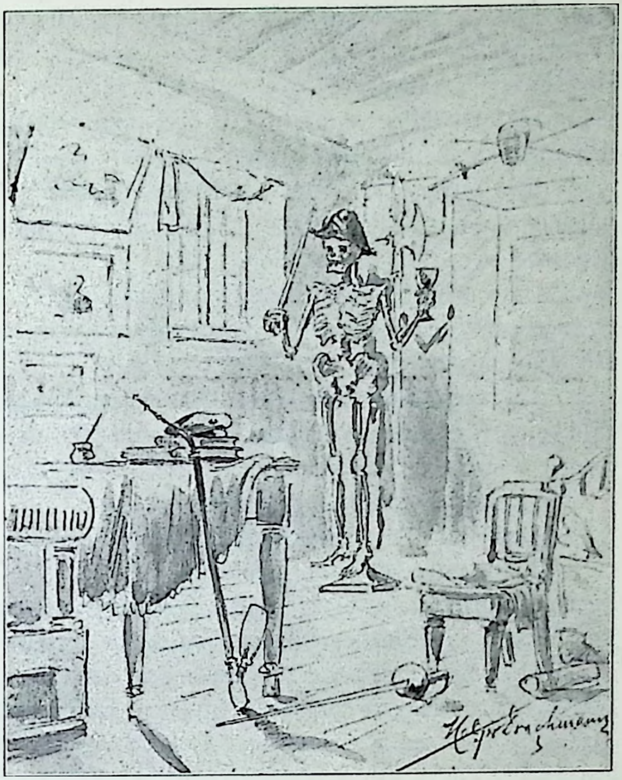

Det var min Trøst — den sidste. Jeg anede i min Grønhed noget om noget stort, som jeg muligvis kunde blive. Min Fa'r var i de Dage paa en Rejse; det store »Opgør« følgelig udsat. Dagen var min — dèr laa Kasketten med den erobrede Kokarde — Sejren var ikke glimrende — men Friheden var der! Og jeg brugte min Frihed til at ryge paa den lange Pibe og til at drømme i.

Stuen firkantet med to Vinduesfag, dybe Vindueskarme, lave Døre, Væggene behængte med Tegninger, Fleuretter, Huggerter og Gibsafstøbninger. Alle Vinduer smækkede op paa vid Gab — ud til den »herskabelige« Gaard, over hvis Staldlænges røde Tag de grønne Lindetræer kuplede sig. Luften blaa, med hvide, uldne Skyer. Vind og Sommersol og Lys strøg ind til *Studenten,* — som laa og drømte.

Til hans Drøm grinede »Generalen« ned fra sit høje Jærnstativ derhenne i Krogen mellem Dør og Vindue.

Hvem var Generalen? Det var en forhenværende, umaadelig knokkelstærk, lang Stokhusfange, der efter sin Død figurerede som Benrad i Lægens ældste Søns »Studereværelse«.

Formodenlig et *Memento* om, at jeg billigvis burde træde i min Fa'rs Fodspor.

En af mine mindre Søstre havde døbt Skelettet. Hun vidste, hvad en »General« var, men kendte i sin Uskyldighed ikke til Benrade. Saa beholdt Raden sin Titel og Charge i Familjen.

Ved de smaa Gymnasiast-Sold fik han sin trekantede Hat paa (en af Skibslægens de gamle), en Huggert i den ene Haand, et Glas i den anden Haands hvide, krogede Fingre.

Og saa deltog ogsaa *han* i vore ungdommelige Libationer til Livets og den tilstundende Friheds Ære.

Den foregaaende Aften havde mine Venner været hos mig, da Examensudfaldet saa temmelig kunde skønnes. Skidt med det Hele; imorgen er jeg Student! —

Det var Fætteren V. Hørup (som snart skulde flytte sammen med mig), — og det var Figurmalerne Holger Roed og Axel Helsted og Marinemaleren Riis Carstensen.

Der blev lavet Viser, der blev tegnet, der blev sunget, holdt Taler og drukket. Penge havde vi kun faa af, men paa Mod og Tørst og Fantasterier manglede det ikke. Verden tilhørte os — og vi den.

Hvem der var som dengang.

Og nu laa jeg og drømte.

Ind gennem de aabne Vinduer strøg Lyset og Luften og Solen. Fuglestemmer hørtes fra Lindetræerne. Og nede i Gaarden vaskede en Staldkarl en Vogn og trallede gemytlig en bedrøvelig Kærestevise.

Det var Kærestevisernes Tid endnu dengang. Ingen Revy havde afløst Eros. Trods Krigens sørgelige Ophør og Efterdønninger var København den glade By — med Kæresteri og Theatre og Middagsmad paa Skydebanen. De gamle Volde var der — og ingen nøgterne Voldkvarterer. Og den gamle Strandvej — med grønne Marker uden Villaer — og det gamle »Slukefter«.

Did droges vi, Venner og Kammerater . . . aa, der var en Opvartningspige, Værtens egen Datter, smuk og frisk og dydig og dog ikke utilbøjelig til store Smil og smaa Haandtryk. Gudbevares, hvor vi elskede hende — allesammen uden smaalig Skinsyge. Og hver en Mark eller Rigsort, som kunde spares, *den* gik derude . . . og vi gik (altid tilfods) i Maaneskinsaftnerne derfra — og vi digtede selv Viser om hende — eller vi laante fra Bellman . . . .

Og dèr havde vi ogsaa været den foregaaende Aften.

Og nu laa jeg og drømte.

Mine halvblundende Øjne flakkede omkring i Værelset — over Væggene — over Tegninger og Billeder — Holger Roeds »Erlkönig« — Axel Helsteds »Hakon Jarls Drab« — over Carstensens og mine egne Mariner . . . sluttelig over Bogreolen og over »Generalen«.

Bogreolen — *den* var jeg nu færdig med, hvad Skolebøgerne angik. De kunde allesammen sælges hos en Antikvar, — og for Udbyttet kunde der gøres adskillige Slukefter-Ture. Fortæringen var billig — Smilene og Haandtrykkene ligesaa. Det var virkelig en sød Pige — vor Lyriks unge Musa derude.

Gud ved, om hun nu er Bedstemo'r!

Gud ved, hvor Versene er henne? Gud ved, om de duede noget? Hørups var sikkert de bedste, — og han har efter Sigende brændt sine Lyra.

Og Generalen? Ham var jeg husvant med. Han kunde ikke sige mig noget nyt — og allermindst forskrække mig. Ud paa Aftnerne og Nætterne vaagnede rigtignok stundom min »Weltschmerz«. Men den var grøn, som jeg selv. Den bøjede sig i den sprøde Stilk for Dagens Forhaabningsfuldhed. Og den blev døbt med rigelig varm Punsch og rigelige Fremtidsillusioner.

De er jo dog ikke bristede endnu.

Saa standsede ikke mine Øjne ved Benraden. Han kunde gerne staa der og vise Tænder i Solstrejfet. Ad *mig* skulde han ikke grine — jeg var Student — Beviset laa her paa Bordet — Kasketten med Kokarden paa.

Jeg havde om Morgenen købt Kasketten i en Kælder i Klareboderne. Jeg tror, Manden hed Knopp eller Knuff. Det var i Huset ligeoverfor »Gyldendal«. Til det gyldendalske Hus saa enhver æsthetisk anlagt Gymnasiast og Rus med nysgerrig og anelsesfuld Ærbødighed. Hvad dèr gemtes for Skatte — og Muligheder! Det faldt mig aldrig, end ikke i mine dristigste Fantasier, ind at man kunde naa længere frem end til Porten dèr. Men den Formiddag, da jeg tren op af Hr. Knopps Kælder med Studenterkasketten paa mit lokkede, lyse Hoved, — da saa jeg knejsende over mod denne gyldne Dal for dansk Poetberømmelse, — og jeg tænkte ved mig selv et stille: Kanske! — —

Kasketten laa paa Bordet foran mig, — og Junidagens gyldne Solstrejf faldt paa Kokarden.

Denne lille Tingest, et næsten umærkeligt Nysølvtegn indrammet af de danske Farver. Hvor bankede ikke det attenaarige Hjærte — hvilke Muligheder oplodes ikke for mig — hvor snurrede ikke alle de smaa Hjul i den grønne Hjærnes uslidte Maskineri — — Student — dansk Student!

»Vi danske Studenter med Kokarderne paa«.

Nej, saaledes lød det ikke dengang! Ikke var jeg traadt ind endnu i »Foreningens« Paradis — og ikke »exkluderet« derfra. Ingen Seniorats-Kerub havde med Protokollens flammende Pen slettet mit Navn ud som »ordentligt« Medlem — efter at jeg, Gud ved for hvilken Uordentlighed, var raget uklar

med de høje Herrer. Og allermindst var Kritikens Slange krøbet ind i min uskyldige Barm — og havde trykket mig Satirens Staal-Pen i min Fægternæve.

Jeg fægtede endnu kun — kvantsvis — med Venner og Kammerater. Jeg havde hverken maalt Klinge med Seniorat, Presse, Samfund, Moral, guddommelige eller menneskelige Love og Anordninger ... grøn var jeg endnu, grøn som Lindetræernes fine Blade derude over det røde Tag i den gyldne Junisol.

Og jeg tog varsomt og ærbødigt Kasketten, med den flunkende ny Kokarde, op fra Bordet — og satte den paa mit Hoved, mens jeg laa i Sofaen og blæste Verden et langt Stykke gennem Røgen fra min lange Weichseltræs Pibe.

Ah, hvor denne Varinas-Melange duftede! Jeg havde selvfølgelig knebet Tobakken inde fra min Fa'rs Studerekammer. Han og jeg var lige lidenskabelige Rygere — men *han* betalte.

Hvor den Tobak dufter — som Ens Fa'r betaler — og som man med god Samvittighed ryger i sit nittende Aar!

Og hvor Punschen fra den foregaaende Aften gør En mild og blød om Hjærtet — uden nævneværdig Hovedpine.

I Grunden ingen Uvenner, og ingen nævneværdige Sorger. Ovider, Livier og Mathematikers trælsomme Dage er endt — og hvem tænker paa det større Slid, som forestaar? Man føler til Kokarden — jo, den er der! Tegnet paa, at man nu tilhører en Nation og en Korporation — en Stat i Staten og Staten selv. Allermindst drømmer man om at forulempe denne Stat. Det er et Begreb, som ikke existerer. Man er saa vennesæl og saa fredsæl — højst tilfreds med sig selv og ikke stort utilfreds med andre.

Rigtignok var der den og den Lærer, som man kunde unde en lille Omgang — som Tak for sidst. Hvilken Snak? Kokarden er der — Forsoningens Tegn, Fredens Indsegl, den Fred, der er vundet ved hæderlig Anstrengelse — omend ikke købt ved en Sejer med Bravour.

Kasketten er der, med Kokarden. Man ved, den sidder dèr paa det lokkede Hoved — selv om man ikke kan se den. I Spejlet saa man sig nyligt — og man vil ofte se sig i Butiksvinduerne. Da vil Kokarden skinne som en lille lysende Gnist; og man vil gaa dèr med Blus paa Kinderne, hvor de bløde Dun begynder at kruse sig. Og Postbudet vil hilse En — ganske anderledes, end da man *kun* gik med Kasketten. Og de smaa nydelige Piger vil se efter En ... aa, de nydelige Smaapiger, dem, man rødmende hilser — og hvem man bagefter ærgrer sig over, at man kunde rødme for. Nu, da man er Student — Student med Kokarde paa!

Og Studentens unge Drømme — vage og ubestemte, bestandig kredsende om samme lille lysende Punkt — de antager efterhaanden Form og Farve efter et idyllisk Landskab: et dansk Landskab — et sjællandsk maaske, tilmed et nordostsjællandsk — og dog alligevel ikke lokaliseret efter en bestemt Egn.

Thi Russens Rige, den grønne Students Landomraade er ubegrænset.

Det er den spirende Ungdoms Junilandskab. Over Ens Hoved, kruset af Gud véd hvilke Taabeligheder og Indfald, hvælver sig en Himmel, blaa som Sorgløsheden, beskinnet af Livsglædens Sol.

Thi *glad* er man.

Og man véd, hvorfor man er glad. Fordi man er »fri«. Og nu skal man nyde denne Frihed.

En Sommerferie, der varer ... ubestemt hvor længe. Men allermindst en lille Evighed.

Marker, Skove, Strandbredder, Grøfter, som man tager i *ét* Spring; Køreture, Fodture, Sejlture — unge, klarøjede Piger, uden Handsker men med Solhatte — Sol overalt — Morgensol efter det lystige Sold — Aftensol bag en Bakkehældning, hvorunder man sidder med *hende* — ubestemt hvilken, men der er altid en »hende«.

Og for hende og for En selv synger Nattergalen med sin mest smægtende Trille. Man er i sine Drømme, som i sin Lyrik — ikke kommen udover Nattergalen — og man rimer rask væk paa »Trille«, idet man beklager, at det ikke ganske vil rime sig paa Mathilde. Sluttelig rimer det sig dog.

Og Solen staar op og gaar ned. Den lange, arbejdsløse, drømmerige Dag ligger imellem. Hjærtet banker ved at tænke paa et *hvad* — som man aldrig naar at faa udfyldt helt. Man naar i det hele ikke til et noget — Alt er grænseløst, ubestemt, henflydende, hensværmende, hensvømmende — saligt anelsesfuldt. Ikkun *ét* Punkt er fast, sikkert, afgjort — Kokarden. Og sikkert og afgjort er det, at man selv er Helt i Kraft af dette lysende, glinsende Punkt — det, som *nu* er opnaaet.

Og man tager Kasketten af for sig selv ... og idet Øjet kærtegnende nysgerrigt og stolt sejersbevidst fæster sig paa Kokarden, mumler man fra sin latinske Visdom: *Sub hoc signo* ... osv.!

Holger Drachmann.

NOGLE INDTRYK FRA »FORENINGEN« OG »SAMFUNDET«.

Man bliver formodentlig ikke nu Student med den Andagt, som fyldte mig, da jeg for henved en Menneskealder siden fik Studenterhuen på.

Min første Indtræden i Studenterforeningsbygningen efter endt Sommerferie skete med det store Forløsningens Suk: endeligt! dirrende gennem hele min Krop. Vestibulen med den enbenede Lars ved Foden af den høje Trappe, der klirrede sagte af Sten mod Jern, medens jeg forsigtig steg op til første Sal, Grisen paa Afsatsen, den blandede Lugt af Mad og Tobak — alt forekom mig på særegen Maade højtideligt. Således så her altså ud, således lugtede her. Og dette havde jeg nu Ret til at betragte som noget, hvori jeg havde Del!

Fornemmelsen var en Slags Undren, der gik ned i mine Ben og gjorde dem sprøde, saa at Overkroppen blev utilforladelig afballanceret. Jeg svinglede svagt, og Hjærnen følte jeg som kun ufuldstændig hæftet til min Person. Jeg havde ingen Tanker, da jeg fra Trappen trådte ind i de højloftede Konversationsstuer og traf Bekendte, der talte til mig og var vittige. Jeg kunde kun svare hen i Tåget, medens mine Sanser indsugede Stedets Ejendommelighed.

Denne Betagethed kom igen i temmelig lang Tid ved hver ny Begivenhed af større Art, der indtraf i Studenterforeningen. En af de første Lørdagaftener i September blev der imod Sædvane (Rusgildet havde endnu ikke fundet Sted) holdt Sold nede i Spisestuen. Da Bordene var sat frem, og man var kommen til Sæde, og da Sangen, uden at jeg havde været forberedt derpå, pludselig svulmede op og fyldte Rummet med sin bølgende Rungen, formelig hoppede Hjærtet i Livet på mig. Dette var Danmarks

unge Kraft. Her måtte der kunne fødes store Beslutninger. Sangenes Indhold fæstede jeg mig ikke videre ved, og de Taler, der blev holdt, forekom mig ganske vist åndfulde, men de fik ikke noget i mit Indre til at vibrere således som selve Sangens Lyd.

Rusgildet med sin Kantate, sine Viser, de festlige Talers muntre Række blændede mig fuldstændig. Stod Vilhelm Rode ikke der og gjorde i sin Tale ligefrem Løjer med Universitetsprofessorerne, hvoraf adskillige sad bænkede midt iblandt os. Her var det rette Studenterfrisind og den Overlegenhed, som kunde gøre en Spøg af alvorlige Tanker. Og min Stemning blev ikke brudt, da jeg ud på Natten uforvarende kom ind i Læsestuen og fandt den omdannet til Lasaret for de døddrukne. Der var lagt Madrasser Side om Side over hele Gulvet, og på Madrasserne lå der spyende Lig. Jeg adskilte mig i mine Forestillinger ikke fra de andre, der i den festlige Nedsvælgen af Punsch så en Art Bedrift og følgelig betragtede de drukne som Kammerater, faldne på Ærens Mark.

Og da der senere på Året blev holdt en stor Fest med rig Blomsterudsmykning — »Georginefest« tror jeg, den kaldtes —, og der dèr optrådte en Mængde af de unge, udklædt som Syngepiger og glade Jomfruer — helt unge var de forøvrigt ikke alle —, fandt jeg også dette udmærket morsomt. De danske Studenter kunde slå Gækken løs trods nogen! Selv var det mig rigtignok umuligt at snakke mere end i Minuter med disse travesterede Mandfolk, der havde Fruentimmerlader og Fruentimmerfordringer, men muntert så det ud. Jeg husker fra en senere Lejlighed — det var rimeligvis Fastelavnsløjerne — at et sådant ungt som Fruentimmer udklædt Mandfolk gjorde ualmindelig stærk Virkning. Han havde sort kruset Hår, en varm, brun Ansigtsfarve, tætte Lemmer

på den faste Krop, der var af en til Kvindedragten passelig Højde. Det var hen ad Morgenstunden, Klæderne var bogstavelig flået af ham, han havde tilbage kun Resterne af en Vedbendkrans på Håret, Underbenklæder med Blonder for Knæerne og Chemise. Han dansede alene med udbredte nøgne Arme og fo'r afsted i smukke Spring, leende og råbende ind i Larmen og den gasbelyste Tobakståge. Det var en virkelig glad bakkantisk Figur imellem Fauner og dinglende unge Borgere fra Akademia.

Også jeg nåede dog naturligvis efterhånden at blive så erfaren en Foreningsmand, at jeg ikke lod mig imponere af ethvert Festudvalgs Påfund, og hvad Generalforsamlingernes Pernittengryneri angik, slog jeg mig meget tidlig på Oppositionen. I Studenterforeningen har jeg fundet nogle af mine bedste Venner, men det, der førte os sammen, havde intet med det Liv at gøre, der rørte sig i Foreningen. Officielt fremkom der i de seks eller syv År, jeg var Medlem af Studenterforeningen, intet andet end lystig eller alvorlig Nationalliberalisme, i en ikke netop smagløs, men altid bornert, stundum arrig Form med det Overmod og de Halvheder, der dertil hørte. Og hvor ærlig en Nationalliberal jeg end oprindelig mente mig at være, mærkede jeg dog snart, at jeg måtte regne mig blandt Kætterne. Jeg tabte Interessen for Studenterforeningslivet, blev endog kogende harm tilsidst og meldte mig ud.

I de vrede eller glade Kampe, der gik umiddelbart forud for Studentersamfundets Udskillelse af Foreningen, har jeg ikke deltaget uden som en i Ny og Næ indkaldt Stemmegiver. Først da Studentersamfundet indrettede sig i Badstustræde, begyndte mit Foreningsliv pány.

Mere end noget andet var det sikkert de herskendes skråsikre Ståen på sit, Umedgørligheden, ja Forfølgelsen af de unge, der jog disse ud af Studenterforeningen Eller hvis Betegnelsen »de unge« ikke dækker Tingen, så »de nye«, de, der vilde have »politiske Diskussioner ved Lørdagssoldene«, fri Forhandling om alle Ting og »kvindelige Studenter optagne som Medlemmer af Foreningen«.

Sikkert er det, at den Gruppe af Studenter, der vandrede til Badstustræde, førte med sig som sit Mærke en Urbanitet, som jeg intet Sted har truffet større, og som kun momentvis truede med Forfald, når Talen kom på den gamle Studenterforening. Om dette Emne trængte Lidenskaberne i Begyndelsen hårdt til at få Luft. Og de skaffede sig Luft. Ellers kunde der i Studentersamfundet forhandles om de mest brandfarlige Sager: Religion, Moral og Politik, og forhandles med Iver, uden at Modstanderne i Tonen gik hinanden for nær. Efterhånden som Samfundet præ-

gede sig mere og mere ensartet som det »Hedningernes Hus«, Pingel havde kaldt det, ved at Grundtvigianerne faldt fra, uddannede der sig endog en courtoisie mod anderledes tænkende, der kunde være lige ved at falde i det blødladne.

Og det er ellers netop ikke det bløde, der udmærker Samfundet.

Det kan jo gå op og ned med Værdien af de Diskussioner, som føres dèr. Jeg har Erindringen om glimrende Aftener med Åndens Lys skinnende i Badstustrædes lave Sal, hvis tunge Luft ufravigelig gav Hovedpine den næste Dag, og jeg husker lange Rækker af Lørdagsmøder, hvor det allermeste af, hvad der blev sagt, i alt Fald var livfuldt, klogt eller uklogt i forfriskende Blanding. For min Hukommelse står der også øde Aftener. Men kom de rigtige sammen, og det gjorde de ofte, så var det hårde Halse. Her nyttede ikke Talemåder, en Flugt ud i Følsomhedens grønne Skov blev ubarmhjærtig eftersat og standset, end ikke den åndfuldt drejede Vittighed fik mere end en kort Tid at leve i, var den drejet imod Fornuften. Talerne var gode, Auditoriet var godt. Dette sidste kunde ved en Tavshed give sin Mening til Kende så fast, at det føltes, som lagde der sig tommetyk Is på Talens Vande. Og hen ad denne Is gik så Forhandlingen hastig videre, indtil dęr atter kom Varme i Luften. Der har været politisk ledende Mænd — Venner af Samfundet — der nede i det gamle Badstustræde, Folk med Sejerssmil om Munden, sådanne, som aldrig tabte i en Diskussion, og de har været klemt så tæt ind mod Urimelighedernes Mur, at de for hele Folkets Åsyn måtte gøre Springet over Muren. Det så ikke godt ud, men Folket lo endda ikke. Og Lederne gik ud og talte til Menneskene på den anden Side af Muren og fik den Ret, som de plejede at have.

Studentersamfundet har ikke taget umiddelbar Del i de politiske Afgørelser her hjemme. Det har ikke formået det, og det har ikke villet det. En Tid lang gjorde Samfundet endog Forsøg på at forholde sig upartisk over for de stridende Magter. Men lige så sikkert som Studenterforeningen til Trods for sin tilsyneladende Skræk for Politik har udført en politisk Mission i Landet ved med det selskabelige Talent og Vid, der stod til dens Rådighed, at støtte først Nationalliberalismen, senere Estrupiatet blandt de vordende og værende Embedsmænd, lige så sikkert har Studentersamfundet spillet en politisk Rolle ved sine demokratiske Bestræbelser og ganske særlig ved sin udadgående Virksomhed: Aftenundervisningen for Arbejdere, Småskrifterne, Retshjælpen for Ubemidlede, Fraterniseringen med Bønderne osv.

Hvor vigtig denne Rolle har været, er det jo foreløbig temmelig umuligt at sige. I selve Studentersamfundet overvurderer man den ikke. Man har dèr Rædsel for at komme for højt op. Da Studenterforeningens Studenter omkring Midten af dette Århundrede erobrede København, skete det med den Følelse hos dem selv, at de var »Herrer«. De tog København uden netop at ville det. De indlemmede Byen i deres åndelige Domæne, fordi Byen selv kom og bad derom. Sligt var selvfølgeligt. Og de satte senere Byen overstyr igen med samme fornemme Ligegladhed. En lignende Følelse vil ikke kunne opstå i Samfundet. Den åndelige Fornemhed, som trives dèr har for meget med Kritik at gøre, er netop bygget på denne åndelige Vane. Selv om Samfundet skulde have Held med sig og gøre betydningsfulde Erobringer, vil Måden, hvorpaa dette skulde kunne foregå, være lidet lig det glade Held, der fulgte Studenterne fra fyrrene. Det skulde komme, fordi der i Samfundet stilles og løses Opgaver, som har med helt andre Ting at gøre end egen Forherligelse.

Man er ikke studentikos i Samfundet, man er nøgtern. Der er ingen Svingen med Huerne, og kun sjælden råber man Hurra. Det må for dem, der ikke kender grundig til det rådende Åndsliv dèr, være gådefuldt, forekommer det mig, hvordan det er gået til, at netop disse unge Mænd i Danmark er de eneste af alle unge Mænd i Landet, samlede i Korporationer, som i de sidste ti År har udført uegennyttige Bedrifter, det vil sige, har sat deres Personer og Kraft ind på Gennemførelsen af nye og vidtløftige Planer til Gavn for Mennesker, der ikke umiddelbart kan øve Gengæld. Hører der ikke dertil Begejstring? Skal der ikke tømmes et ikke ubetydeligt Antal Bægere først og udbringes Skåler, for at sligt kan blive sat i Værk? Efter gammel Skik måtte sådan noget gå forud. I sin Tid vilde man i Studenterforeningen »dø for Polen« under et Gilde, hvor de fleste havde råbt sig hæse, og såre mange var berusede. Og hvor mange Gange har man ikke dèr villet ofre Liv og Blod for gamle Danmark? Det er Løfter, som ganske vist venter på sin Indfrielse, men de kan jo have været lige ærlig ment for det. I Samfundet er der så vidt mig bekendt ikke nogensinde blevet udbragt et »Danmark leve!« og dog drejer Samfundets Id sig i første Række om dette Danmark, der er eller var så meget på de andres Læber. Det vil sige, man stykker det ud, man deler det, kritisk som man er anlagt, i påtagelige Dele, som man kan overskue, lære at kende, virke på. Man tager ikke Danmark i én Mundfuld. Man har i Samfundet udviklet den for så mange drillevorne Virkelighedssans på særegen Måde.

De rigtige Stræbere søger ikke der hen, og man har derfor dèr uden Vanskelighed og uden kunstig Opildning kunnet enes om en positiv Fællesoptræden, der krævede personlige Ofre. Den umiddelbare Tilskyndelse lå i Medlemmernes social-politiske Interesserthed, hvis Fordringer man — stadig fordi Kritiken var vågen — for nogle Ganges Skyld vendte ind imod sig selv. Bedrifterne fødtes helt naturlig, man vidste simpelthen ikke, at man var i Færd med nogen Bedrift, da man tog fat. Man forlangte, at der skulde ske noget, og da ikke andre vilde handle, gjorde man det selv.

Samfundet har gennemløbet en bestemt Udvikling. Man kan tale om Samfundet, som det har været, og som det er, og der har i Overgangen fra Badstustræde til Nørrevold dannet sig en Tradition, der drejer langsomt om faste Punkter. Ligesom man i vor Literatur kan finde udbredt en vis Studenterforeningsstil, vil man allerede nu kunne pege på en Stil, der hører Samfundet til. Jeg mærker den bl. a. i den ny Brug af Ironien. I Studenterforeningen på Gammelholm har man fra den Ploug-Hostrup-Richardske Tone, der satte sine svulmende eller magre Blomster i Boldhusgade, vendt sig til den Bergsøe-Carl Møller-Bauditzske let løbende, lyriske eller platironiske Prosa, den, som for kort Tid siden snart sagt ethvert Menneske var født med i Danmark, og som lader sig skrive i Søvne. Hvis man i Samfundet vil betegne en skaldet Mand som en Mand, »hvis Hårvækst ikke tynger ham«, eller tro at opnå Virkning ved at kalde Ildelugt for »Parfyme« og en Bonde for »en mindre letbenet Indehaver af Jordens Afgrøde«, og mere af denne Art, så vil man med et mildt Ord ikke gøre Lykke. Ironien er punktvis i vor Literatur fra at have været Allemands værdiløse Eje blevet omdannet til et Smykke, som det kun er givet de få at kunne bære rigtig, og i denne Omdannelse sporer jeg Studentersamfundets Tone. Smagen for det direkte Udsagn, den uomskrevne Mening er vel ikke født i Badstustræde, men den har dèr haft et af sine vigtigste Plejesteder.

Men er man da ikke ung i Samfundet? Er det lutter koldblodige Mennesker, som dèr samles? Folk med sit Følelsesliv i så god Orden, at de straks véd, hvor langt og hvor kort dette kan og bør række?

Man er efter min Iagttagelse lige så ung i Samfundet som noget Sted i dette ikke helt ungdommelige Land Danmark, ja i en vis Forstand yngre end mange Steder. Kun forekommer det mig, at det ikke er Smagen dèr blandt de unge at kæle for det ungdommelige i deres Ungdom, og blandt de ældre har der aldrig været iværksat nogetsomhelst Forsøg på at tildanne Samfundet til en Opdragelsesanstalt for de unge. Man lemper ikke dèr sit

Sprog efter en formodet ungdommelig Fatteevne, og der prækes ikke dèr. Samfundet er efter sin Oprindelse de særliges Kreds. Det forudsættes, at der forud for Indmeldelsen er foregået en Vælgen og Vragen, man er en Mindretalsforening og ønsker netop ikke at blive den store Fold, hvorhen alle Studenter driver.

Det unge i Samfundet kan ikke aflæses af den Larm, som der også dèr kan være under et Rusgilde, det må søges i de Tanker og Handlinger, som Stedet fostrer.

E. Skram.

HVIDE NÆTTER.

Hvis jeg med to Ord skulde gjenkalde mig mit Hovedindtryk fra det uforglemmelige Studentermøde i Kristiania i Juni 1869, vilde det blive: hvide Nætter. Hvor skjønne vore egne lyse Sommernætter end er, var det dog noget nyt og ukjendt for os unge danske Studenter at opleve Nætter, hvor det saa at sige slet ikke blev mørkt, men hvor alt fik en ligesom magisk, hvid Glans over sig, der især, naar det gryede ad Morgen, kunde være af en forunderlig betagende Skjærhed og Gjennemsigtighed. I dette hvide Lys tegner Ungdomsdagenes Venner sig endnu skarpt for Mindet, og ikke mindst ser jeg i dette Øjeblik for mig en slank tyveaarig norsk Student med store talende Øjne og en sjældent velformet, buet, leende Mund. Hvor sad Duskehuen ikke kjækt paa Snur over det brune Haar, hvor var den hele ungdommelige Skikkelse ikke let og spændig — det var, som om den stod paa Spring for at gribe et eller andet — saaledes som jo ogsaa altid Ungdommen skal staa paa Spring for at gribe Livets Lykke i det rette Nu.

Det var ovre paa Frederiksborg, tror jeg nok det hed, paa den anden Side Kristiania Fjord. Den hvide Aften var faldet paa, og man havde lige afsunget en Sang af en unævnt Forfatter, kjønne Vers, hvor Alvor og Spøg afløste hinanden, og hvor særlig en lunefuld Vending altid passede paa i Tide at aabne en Ventil, hvis Pathosen truede med at blive deklamatorisk — eller naar blot Forfatteren frygtede for, at nogen ikke skulde tage hans Begejstring og Følelse for ægte. Kritiken var vaagnet selv i de unge Studenters Sind. Vi skrev jo allerede den Gang 1869.

Og saa sang vi da:

Vi mødes og skilles — se Stævnet er sat
en flygtende Stund i den dejlige Nat.
Skal Taler og Sange
da Stemningen fange,
saa maa de ej blive for mange og lange
i Aften!

Min Vært tog mig under Armen og førte mig hen til Sangens Forfatter: »I to skal lære hinanden at kjende!«

Og den Nat veg vi ikke fra hinanden — jeg lønnede min brave Vært skammelig, idet jeg ikke kom hjem før ud paa næste Formiddag og satte hele Huset i Uro over min Udeblivelse — og den næste Dag og Nat ligesaa lidt. Han, en dansk Kammerat og jeg blev tre uadskillelige under det hele Møde, indtil vi den sidste Morgen Arm i Arm fulgtes ned igjennem Gaderne til Jærnvejsstationen, hvor Afskeden fandt Sted.

Har du på lifvets stigar märkt nångång
ibland de tusande, du der sett vandra,
hur af en okänd makt, ett inre tvång
en menniska kan dragas till den andra?
Man ser ett anlete, en röst man hör
och fängslas, glädes, vet ej sjelf hvarför.

Det er vel et Ungdomsvenskab som det, Runeberg her skildrer, der ikke mindst gav Studentermøderne deres Karakter og Betydning. Enhver, der har været saa lykkelig, at hans Ungdom faldt i hine, nu saa fjærne, Tider, vil eje lignende Minder. Det er muligt, at Møderne aldrig mere vil kunne optages under deres gamle Form, end ikke i den upolitiske Skikkelse fra 1869 og 1875 — allerede Masse-Indkvarteringen vilde vel nu om Stunder være halvt uoverkommelig f. Ex. i Kjøbenhavn — og det er ogsaa muligt, at Studenterne som Stand, som Lav, har gjort Ret i at indtage en tilbagetrukken Stilling. Men naar man for sin egen Del regner det til det bedste, man har oplevet i Livet, at man ung og glad var med i Togene til Kristiania og Upsala-Stockholm, vilde man gjærne unde den unge Studenterslægt i vore Dage de samme lyse Nætter, Højnordens hvide Sommernatskjær og Ungdommens lyse Festglæde.

Paa en forunderlig Maade falder Mindet om min norske Ven fra Junidagene 1869 netop imellem de to sidste Studentertog. Hvad han hed, kan her være ligegyldigt — det er ikke hans Liv, jeg har villet skildre. Havde han levet, vilde sikkert hans Navn have været kjendt af alle. I en Kreds, som ogsaa Bjørnstjerne Bjørnson den Gang hørte til, indtog han en fremragende Plads, og hans Studenterkomedier og glade Sange gav rige Løfter om en literær Fremtid, naar han en Gang fra den mindre, private Scene skulde gjøre Skridtet over paa Livets store. Mindes jeg ret, har hans Venner i Hjemmet ogsaa efter hans tidlige Død samlet et lille Udvalg af hans Ung-

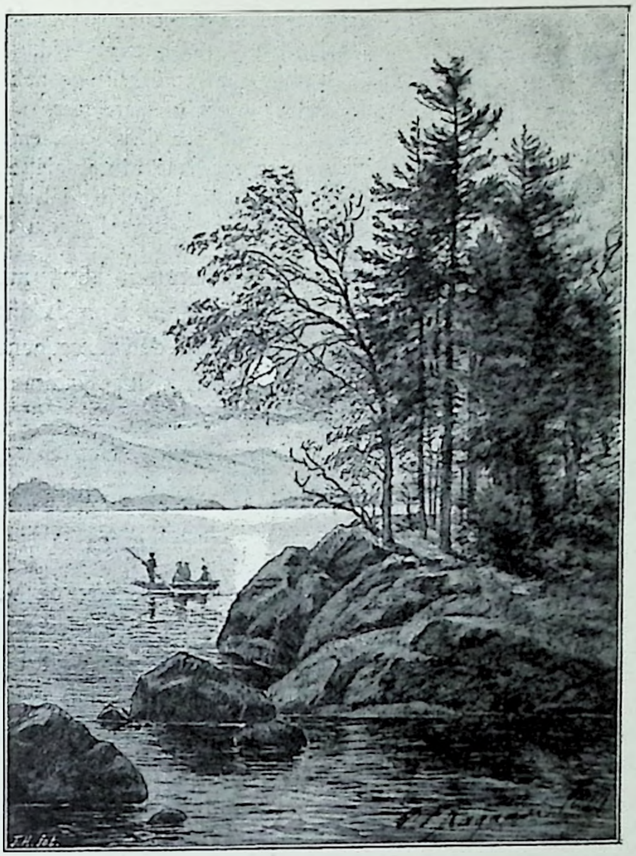

domsproduktion. Selv gjemmer jeg mangen en gulnet Vise fra de følgende Aar, som nærmere og nærmere knyttede os sammen i et fortroligt Venskab. Betegnende for ham og for Tiden omkring 1870 er saaledes en Afskedssang til en ung dansk Student, nu en kjendt Militær og Politiker, der i nogen Tid havde boet i Kristiania og fundet villig Optagelse i den ovennævnte Vennekreds. Efter Visen at dømme har den danske Gjæst været saa temmelig uenig med sine Omgangsfæller om et og andet i det gode Land Norge. Det hedder saaledes, at man havde gjort alt for at vise sig og sine fra den bedste Side, men »den danske Misfornøjelse« var det ikke muligt at faa Bugt med:

Tror I, det hjalp? Han var ej sen,
røg i Disput med hver eneste en:
Horsens og Island, Kunst, Poesi,
Bjørnson og Ibsen og Jonas Lie.
Hvad vi slugte med prægtig Fordøjelse,
i Vrangen fik hans Misfornøjelse.
Halsen blev mere og mere trang
og Dansken mere og mere vrang.

Ingen tog imidlertid for Alvor hans Kritik ilde op. Sangen slutter tværtimod netop med følgende ypperlige Strofe:

Farvel og Tak, for du kom herhid —
vi ta'er Lære af Samværets Tid.
Fjæsket og smisket der længe nok er;
Norden ej ligger os mere nær.
Nu ta'er vi fat paa dens Sammenføjelse
gjennem en rensende Misfornøjelse.
Maatte den blive i Sjæl og i Sind
lige saa sund og elskværdig som din!

— Der gik Aar, og en Sommeraften 1875 mødtes Nordens Studenterungdom atter i Upsala gamle By. Men denne Gang var min kjære norske Ven ikke med. Forgjæves havde han den foregaaende Vinter søgt Lægedom for sit syge Bryst i Syden. Og kort før Kammeraterne drog af Sted til Upsala, var han kastet paa sit sidste Sygeleje. Fælles Venner bragte Bud og Hilsen fra ham. De havde staaet ved hans Seng — han havde mindedes de hvide Juninætter fra 1869 og havde saa gjærne villet opleve dem endnu en Gang.

Vi gik op og ned i en Have i Upsala. De andre fortalte om hans Sygdom og uafvendelige Død, om hans Slægts og Venners Sorg, om de rige Evner, der her sluktes ud, om det brave, trofaste Hjærte, der snart skulde høre op med at slaa, om hans Glæde ved Livet og Tro paa Fremtiden — og rundt omkring os lød Sang og glad Tale, Glassene klirrede, og Stemningen steg — der var jo Ungdommen, der holdt Fest og jublede i tryg Bevidsthed om sin Sundhed og Styrke. Lidt efter lidt sank Dagens Sol, og Upsalanattens hvide Lys, der ikke giver Kristianiasommerens noget efter i Skjærhed og Glans, bredte sig overalt. Det var, som om en Aand i lange hvide Klæder og med store hvide Vinger fløj gjennem Rummet op mod evigt Lys og Klarhed.

OTTO BORCHSENIUS.

DRIKKEVISE.

O Rose rød, o Rose fin,
bedugget med en Draabe Vin,
du Bæger fyldt med Æterglød
og Solens gyldne Drømme,
med Duft af Liv og Duft af Død
— kom, lad din Kalk mig tømme!

En Skaal for denne skønne Jord,
hvor Dyd og Last som Blomster gror
til Frugter fyldt med Gift og Vin,
men alle lige skønne:
Den evigunge Jord er min
og alle Skove grønne!

En Skaal for hver en Lyst jeg nød,
for hver en Blomst min Elskov skød,
for hver en Taare jeg har grædt,
for hver en Sorg jeg fristed,
for Livet, som faldt tungt og let,
— for Lykken, jeg har mistet.

En Skaal for Himlens hvide Sky,
der skifter altid Form paa ny!
En Skaal for Gud, den stolte Gud,
der aldrig kom til Syne,
hvis Vilje tolkes ej i Bud,
hvis Tanker jeg saa lyne!

O Rose med et Kys i Bund,
bedugget af en elsket Mund,
hvad er saa sart som denne Sang,
som dette Kys du bringer:
O Rose, hør endnu engang,
hvordan mit Hjerte klinger!

SOPHUS MICHAËLIS.

VILHELM THOMSEN.

Blandt de endnu Levende af min tidlige Ungdoms Venner er der ingen, med hvem jeg har været inderligere forbunden end nuværende Professor *Vilhelm Thomsen,* den med Rette berømte Filolog. Vi er jævnaldrende, og i en halv Snes Aar omtrent, fra vort 21de til vort 31te Aar, var vi fortroligt sammenknyttede.

I et af Husene paa den Side af Gammeltorv, der er Vestergades Forlængelse, boede i de første Aar af Tredserne Vilhelm Thomsen med sine to Søstre og sin Broder Carl, den nu bekjendte Maler, i sin Moders Hjem, et hyggeligt og vel sammenstemt Hjem, tarveligt udstyret, men stilfærdigt og fint, søgt ikke blot af Sønnernes Venner, men af Fremmede; thi allerede da tyede alle Finner, der opholdt sig i Kjøbenhavn, til Vilhelm Thomsen som til den, der ypperst af alle Udlændinge forstod og talte deres Sprog. Den nu afdøde, dengang endnu uberømte, Billedhugger Takanen opholdt sig vistnok længere Tid i Huset.

Moderen var lidt sart og svag af Helbred, Døtrene elskværdige og stille, Sønnerne blide og smukke unge Mænd.. Overhovedet havde hele Familien noget Distingveret. Bedstefaderen var en smuk, gammel Mand med snehvidt Haar og regelmæssige Træk, der opnaaede en Alder af nogle og firsindstyve Aar uden at svækkes. Et udmærket smukt Par, man jævnlig traf i Huset, og i hvis Hjem vi alle tilbragte lykkelige Timer, var og er den tidligere Guvernør for de dansk-vestindiske Øer Geheimeraad Schlegel og hans Frue, Vilhelm Thomsens Tante.

Som den ældste Søn, af hvis Evner der allerede gik Ry og hvis Væsens Alvor og næsten kvindelige Blidhed tiltrak Mange, var Vilhelm Thomsen den lille Families Hoved, og som faderløs modnedes han forholdsvis tidligt til Mand. Han var dog ingenlunde tungsindig eller synderligt alvorligere end sine Aar, snarere frejdig og paa en rolig Maade arbejdsom.

Som en Yngling paa 21 Aar saa han fortrøstningsfuldt ud i Verden; hans Øjne havde megen Glans, og hans lille Overskjæg groede smukt og kjækt. Man kunde ikke være mere tilbageholden og mindre forfængelig end han; end ikke ærgjærrig var han; han vadede taus i den Beundring, vi Andre nærede for hans sproglige Indsigt. Vi var stolte af ham. Han havde endnu i sin Skoletid i Jylland undervist en lille spansk Dreng paa Spansk i Portugisisk — eller var det en portugisisk Dreng paa Portugisisk i Spansk? Han læste sig i Søvn ved at studere æthiopiske Dialekter; der gik Sagn om ham.

Han arbejdede uden Anstrengelse og uden Afbrydelse. Ingen Nydelseslyst adspredte ham, ingen Lidenskab sinkede ham. Aldrig jog han efter Noget; Alt groede i ham. Han grublede vistnok meget og sammenlignede længe, før han naaede et Resultat; men det tog sig ud, som voxede Tankerne i hans Sind med planteagtig Sikkerhed. Mig tiltrak han som et sjældent, udsøgt Exemplar af Menneskeplanten.

Vi var en lille Kreds af unge Mænd, som hyppigt kom sammen, læste og drøftede Adskilligt i Forening. De mest fremragende i Kredsen var Frederik Nutzhorn, vor Vært, Jens Paludan-Müller, Jul. Lange, Vilh. Thomsen, Emil Petersen, Troels Lund, A. C. Larsen. De to første døde unge. En af dem, min eneste fortrolige Ven fra Syttenaarsalderen af og Livet igjennem, Emil Petersen, døde for et Par Aar siden som Afdelingschef ved Statsbanerne.

Ogsaa hos Nutzhorns Forældre samledes vi ikke sjældent. De boede i Store Kongensgade og førte et yderst gjæstfrit Hus. De havde en lille Have. Der var voxne Sønner og Døtre; alle disses Venner søgte til Huset, og dér kom nu og da i den første Halvdel af Tredserne ogsaa enkelte Berømtheder som Bjørnstjerne Bjørnson, for hvem en af de nu afdøde Sønner nærede et Sværmeri. Hvor var Bjørnson vred, Dagen efter at Plougs Vers over Thomander havde staaet i »Fædrelandet«. Det begyndte med Ordene »De Store gaa bort«. »De Store gaa bort! hvad vil det sige? udraabte Bjørnson, det fornærmer mig ved hele sin Tankegang.«

Levende husker jeg Nutzhorns 29-aarige Fødselsdag, som var Frederik VII's Dødsdag. Vi kom alle for at bringe vor Lykønskning og alle i den

samme trykkede Stemning; thi alle følte, at Kongens Død indvarslede onde Dage for Danmark. Da vi gik derfra om Aftenen, mindes jeg, at to af Familiens unge Piger fra Vindvet af gjorde Løjer med, at jeg paa Skoledrengevis gik med min Arm om Vilhelm Thomsens Hals. Skjønt vi alle var indtagne i ham, var jeg dog sikkert den, som følte mig stærkest draget til ham.

Han flyttede hen til Borchs Kollegium, hvor han boede i en temmelig lang Række Aar. Gemzøe, der vist nu er Rektor i Jylland, var hans Nabo og stadige Omgangsven. Men overhovedet blev han meget plaget og forstyrret af Besøg. Jeg véd idetmindste den, der kom hver Dag Aaret rundt, snart lystig og fuld af gale Indfald som en Shakespearesk Clown, hyppigere saa tungsindig og trængende til Trøst, at kun Vilhelm Thomsens signende Haand kunde mane Mismodets Magter fra ham — En som aldrig glemmer, hvad han skylder Thomsen fra hine Aar. Det stille Sproggeni var en Dulmer, en Beroliger, en Fredsstifter, klar og taus som han var.

Det er et Under, at han fik saa meget udrettet, som han gjorde, da andre Mennesker saaledes tog hans Tid i Beslag. Men det var, som behøvede han ikke Tid til sit Arbejde.

Han søgte Kundskab overalt, hvor den var ham tilgjængelig, tog f. Ex. Timer i Russisk hos den russiske Præsts Frue osv. Paa Sprogstudiets Vegne foretog han i disse Ungdomsaar ikke faa Rejser. Først til Finland i Aaret 1867, saa, efter at have taget Doctorgraden, i Aarene 1869—70 til Prag, Wien, Italien og Frankrig. Han nød allevegne Naturen, fandt sig med Lethed i Rejselivets smaa Savn, blev formelig praktisk, lærte allevegne tilgavns de fremmede Sprog, talte dem flydende og kjendte deres Hemmeligheder bedre end de Indfødte, vandt sig endelig allevegne Venner, finske og tschechiske Venner med underlige Navne, italienske og franske Venner, hvis Navne var berømte. Han fik efterhaanden et ganske overordentlig Greb paa at rejse med Udbytte; hans Beskedenhed udelukkede ikke Lethed til at gjøre Bekjendtskaber; hans Blidhed var bleven til en vis blid Fasthed; hans stille Væsen var nu et Udtryk for Sikkerhed; han var i sin Jævnhed alle Forhold voxen og ved ligeligt Lune.

I April 1870 traf jeg sammen med ham i Paris; jeg var henrykt over at træffe ham paa fremmed Grund og kunne se ham daglig. Jeg glemmer aldrig vort Mødes første Dag; det var Gjensynsglæde. I min store Stue i Hotel Violet fortalte vi hinanden et Par Timer i Træk alt det i den sidste Tid Oplevede — jeg maa frygte for at have været den, der talte mest — saa holdt vi stor Frokost ovre paa den anden Seinebred med Spejlæg, Kote-

letter, Chablis og Kaffe, Luxus for os da, et Gudemaaltid. Fra da af spiste vi daglig vor Middag sammen.

Vilhelm Thomsen boede i Rue Casimir Delavigne, Hotel St. Sulpice, et lille gammelt Hus, hvor der var fuldt op af franske Advokater og Præster tilbords. Advokaterne var larmende og Præsterne dumme. Med adskillige af dem omgikkes vi udelukkende for at øve os i Fransk og foretog mangfoldige Udflugter med dem til forskjellige Punkter i Omegnen af Paris som Saint-Germain, Sèvres, St. Cloud, Montmorency, Longjumeau osv. Jeg mindes en Middag i Longjumeau, hvor en skikkelig men enfoldig Præst ivrede mod Luther og rasede mod Ligbrænding, der vilde umuliggjøre Legemernes Opstandelse.

Aftenen efter vort Gjensyn — det var den 12te April — saa vi begge første Gang Sarah Bernhardt. Blandt mine Optegnelser disse Ord: »Igaar med Vilhelm Thomsen i *Odéon* og saa *L'autre* af George Sand, et poetisk Stykke med dyb og sand Moral og særdeles godt spillet især for den unge Elskerindes Vedkommende, en ung Pige ved Navn Bernhardt, der synes mig at have fuldt saa stort et Talent som nogen af de unge Damer, jeg tidligere har set paa *Français.*«

Den gamle Philarète Chasles, der som Bibliothekar ved Mazarinbibliotheket havde sin Embedsbolig i *Institut de France,* modtog der med stor Gjæstfrihed alle Fremmede, der havde Anbefaling til ham. Det var en Verden broget som Noahs Ark. Der kom Spaniere, Italienere, Russere, Nordamerikanere, Damer fra Jerusalem og Negere fra Haiti. Fattedes det sorte Element, sagde Chasles undskyldende: *Nous n'avons pas de noir aujourd'hui.* Damerne fra Jerusalem hakkede paa Renan, paastode, at han aldrig kunde komme op om Morgenen, saaledes havde forsovet sig en Morgen, da han skulde sejle rundt om Genesareth Sø, og istedenfor havde udført sin Naturbeskrivelse efter, hvad den enes Mand fortalte ham; dog havde han romantiseret Skildringen dygtigt. Negerne var Enthusiaster og Liberale og vilde gjerne læse deres Vers højt for Chasles. Men paa dette Omraade var Concurrencen stor. Særligt var der en halvgammel Dame, Fru Isole, der altid kom med sine Vers i Haanden i det Haab at faa Husets Herre til at skrive en Artikel om sig.

Jeg indførte Vilhelm Thomsen der i Huset; han behagede meget og havde sin Morskab af at komme der. Bl. A. havde han rig Lejlighed til at more sig over Chasles's naive etymologiske Forsøg. Uden videnskabeligt Grundlag fandt den gamle Herre alle mulige Ords Afledning. »Naar jeg kjører paa Jernbane med min Niece«, sagde han en Dag, »saa forslaar vi Tiden med

at udfinde Etymologier«. I Begyndelsen kritiserede Thomsen beskedent disse Forsøg; senere opgav han det.

Philarète Chasles var trods denne Svaghed en morsom gammel Mand, der engang havde været Frankrig en nyttig Mand ved tidligere end nogen Anden at udbrede Kundskab til det ældre og det moderne Englands Forhold og Literatur. Han var jo født i England. Nu var han overfladisk, holdt stadig glimrende og stærkt applauderede, men tomme Foredrag ved *Collège de France* og kunde med Dags Varsel holde Foredrag om hvadsomhelst, f. Ex. paa det blotte Grundlag af, hvad hans fremmede Gjæster fortalte ham om deres Landes Literatur. Iøvrigt var han aandfuld, satirisk, vittig, en levende *Chronique scandaleuse,* fuld af Anekdoter og en udmærket Stilist. Hans da endnu uudgivne Levned er en af det nyere Frankrigs bedst skrevne Bøger. Han havde jo kjendt Alle, Madame Récamier og Benjamin Constant, Guizot og Michelet, Dumas og Sainte-Beuve, Cousin og Villemain, Balzac og Mérimée. Han havde været tilstede ved den Middag, da Musset og George Sand blev forestillede for hinanden.

Hans Niece, Fru Schulz, førte Hus for ham, hun og hendes smukke halvvoxne Datter, den overgivne Frøken Nanni, var Husets Damer. Undertiden indbød Chasles os til sig til sit Landsted i Meudon, hvor vi holdt Aftensmaaltid i Haven under aaben Himmel, hørte den Gamle fortælle, unge Provençalere og Parisere disputere, Frk. Nanni pludre, og følte os lykkelige.

I Maj 1870 vandt Vilhelm Thomsen for sin Disputats den af Bopp-stiftelsen i Berlin udsatte Pris for Aarets bedste Arbejde paa den sammenlignende Sprogvidenskabs Omraade, — og min Glæde var stor.

Thomsen hørte flittigt Forelæsninger i Paris og oplevede en Dag som Tilhører et pudsigt Eventyr. Han hørte bl. Andre Professoren i Tamulisk — hvad det er, véd jeg ikke — en Indfødt, der naturligvis kunde sit Sprog, men ellers ikke stak dybt som Videnskabsmand. Thomsen blev, skjønt han ikke havde hørt Kursus'et fra Begyndelsen af, men først kom til i det andet Halvaar, hurtigt den bedste Elev ved denne Afdeling af *L'école orientaliste.*

Nu bønfaldt Tamuleren ham en Dag om følgende Tjeneste: Thomsen skulde underkaste sig Examen hos ham, han vilde nemlig svært gjerne stadse med denne gode Elev; han havde iøvrigt kun to tilbage, og de var temmelig uduelige. For at faa Thomsen til at gaa ind paa hans Forslag, erklærede han sig endog villig til mod Reglementet at afholde Examen en Maaned for tidligt; saa vilde den finde Sted, medens Thomsen endnu opholdt sig i Paris, og denne kunde da altid sætte paa sine Visitkort *ancien élève de l'école orien-*

taliste. I sin Godmodighed gik den udmærkede Elev tilsidst ind derpaa. Nogle Dage derefter kaldte Tamuleren ham saa ud til sig og opgav ham til Overflod Alt hvad han vilde spørge ham om. Selvfølgelig bestod Vilhelm Thomsen Examen med Glans.

Da vi skiltes, forsynede Thomsen mig først med fortræffelige Anbefalinger til Italien. Saaledes skylder jeg ham Bekjendtskabet med den udmærkede gamle Garibaldiner Professor Dall' Ongaro i Florens, Digter og Kunstforsker, i hvis Hus man traf al Intelligens i Florens og Siena. Dernæst tog han de Bøger, jeg havde kjøbt mig, med tilbage til Kjøbenhavn. Vi lagde alle vore Bøger i Bunker, mærkede hver sine med de rette Forbogstaver og pakkede dem i Kassen. Saa spiste vi vort sidste Maaltid sammen paa fransk Grund.

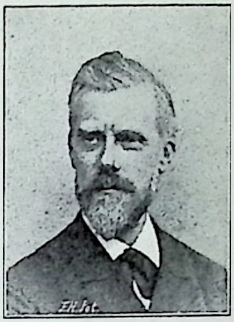

Medens jeg fortsatte min Rejse og drog en usikker Skjæbne i Møde, vendte han hjem til Kjøbenhavn for at tage blivende Ophold der. Han blev hurtigt knyttet til Universitetet, følte fast Grund under sine Fødder og fortsatte sit aldrig afbrudte Arbejde med den methodiske Sikkerhed, der er en Grundegenskab hos ham, og som paa hans Omraade vistnok har gjort ham omtrent ufejlbar. Han har i den sidste Tid havt den dobbelte Tilfredsstillelse at modtage Vidnesbyrd om levende Paaskjønnelse fra sine Disciples Side og at gjøre en stor iøjnefaldende Opdagelse, der har skaffet ham Navnkundighed ogsaa udenfor sine Kaldsfællers Kreds.

GEORG BRANDES.

MARIANNE.

(EPISODE FRA REVOLTEN I QUARTIER LATIN JULI 1893).

Som Marianne sagde: »Nu kunde de blot vove at angribe os, saa skulde de ordentlig faa paa Nyseren!«

I Virkeligheden havde vi valgt vor Stilling med stort strategisk Talent: Ovenpaa en mægtig Hob svære Jærnbjælker, der laa opstablede langs Luxembourgparken, havde vi barrikaderet os bag tre af Boulevardens Bænke, som vi havde slæbt derop og fæstet saa solidt ind imellem Bjælkerne, at de stod urokkelige, dækkende os mod Politiets Knipler og Kastevaaben. Ryggen holdt vi saaledes garderet ved Gitteret omkring Parken, og udfor os havde vi det prægtigste Overblik over en stor Del af Kamppladsen; thi netop her udvider Boulevard St. Michel sig til et lille Torv, og flere Gader munder ud her; saaledes den brede Rue Soufflot, der gav Udsigt til Pantheons høje Kuppel, som i det fjærne tegnede sig sort mod Aftenhimlen. Overalt bølgede den mørke Menneskemængde under Raab og Hujen, stundom splittet af hensigtsløse Udfald fra Politiet, der havde samlet sig i en anselig, sortfrakket, hvidbuxet Masse oppe i Rue Soufflot, lige over for os. Alt dette skimtedes kun utydelig paa Grund af Mørket, for hver Lygte var jo forlængst knust; kun hist og her brændte en stor, uroligt flakkende Flamme for Enden af en Lygtepæl, hvis Hoved ganske var hugget af.

Foruden mig og Marianne var der kun to Mand paa Skansen. Den ene var Gaston, Mariannes Ven, en køn og elegant Fyr, klædt efter sidste Mode med gule Hansker og Laksko med Gamascher; han lo i ét væk og var idelig paa Færde med Raab og Vittigheder udover Pladsen; sin Silkehat havde han hængt over Spidsen af en af Gitterstængerne om Parken bag os, — saa højt var vi oppe. Den anden var en fattig Student fra Kvarteret, — *la gueule*

(Snuden) blev han kaldt, uvist af hvilken Grund; han sad mest for sig selv og passede paa vore Projektiler: Stenene, Jærnstumperne og de tunge Porcellainstændstikbeholdere, vi havde erobret fra en Kafe. Vi vidste alle, at han var forelsket i Marianne, men hun brød sig ikke om ham.

Hun var en køn, mørkøjet Pige med mange rappe Ord og muntre Bevægelser, — noget sjusket klædt i smukke Stoffer. Hun havde den Vane at lude Hovedet lidt fremad mod den, hun talte til, — derved kom der noget mærkeligt indtrængende i, hvad hun sagde. Hun havde stor Indflydelse over os alle. Gaston smilede hun ofte til, — og med mig var hun ogsaa gode Venner; *la gueule* henvendte hun sjælden Ordet til. —

Længe havde vi tilbragt Tiden med paa Afstand at følge, hvad der gik for sig paa det andet Fortov, hvor der var idelig Uro, fordi Politiet var saa nær ved; den sorte Menneskemængde flygtede undertiden skrigende ned over Gaden og over ad os til, foran en Række galoperende hvide Buxeben. Hvergang noget saadant indtraf, kom vi alle i den hæftigste Bevægelse; vi styrtede op paa Bænkene og raabte og skreg over mod Tumulten og svingede voldsomt med Armene. Særlig var Gaston paa Færde, men Mariannes høje, skarpe Stemme hørtes ogsaa igennem.

Men efterhaanden morede dette os ikke mere; vi var saa langt borte fra Begivenhederne, og alt vort Spektakkel greb desværre ikke i mindste Maade ind i Tingenes Gang; kun de aller nærmest staaende, de, der var stuvede sammen lige neden for Skansen, kunde høre, hvad vi raabte; de lo da undertiden op til os og klappede i Hænderne, men det var ikke noget at tale om.

Da var det, Marianne sagde, hvad vi alle tænkte paa: »Nu skulde de bare prøve paa at angribe os, saa skulde de ordentlig faa paa Nyseren!«

Men Gaston besluttede nu, at der maatte gøres noget alvorligt for at tiltrække os Opmærksomheden: ud af vor Ammunitionsbunke tog han en Del smaa Sten og slyngede dem en efter en over mod Politiet paa det andet Fortov under høje Hyl; Marianne og vi andre stemte i med. Efter hvert Kast slog han sine behandskede Fingre mod hverandre for at befri dem for Smudset.

Dette hjalp langt om længe. Vi saa pludselig en Del hvide Buxeben skille sig ud fra den Deling, der stod opmarcheret i Rue Soufflot, — og strax efter styrtede de ud paa Pladsen, over ad os til, jagende Folk foran sig. Men før de kom helt hen til os, rendte de mod en stor Klump Mennesker, der ikke hurtig nok kunde komme af Vejen; Sablerne havde de dragne i Haanden, og de huggede ned, hvor de kunde ramme. Det saa fælt ud. Man skreg og stønnede, og Menneskemængden lukkede sig om Sabelsvingerne. Et Skud hørtes, som af en Revolver.

Oppe paa Skansen var Marianne sprunget frem paa en Bænk; hun stod helt forrest, bøjet ned over Tumulten under sig; Gaston var ogsaa kommen frem og jeg med; vi stod og skreg, og alting dirrede i os.

Nedenfor sled Politiet sig snart igen fri for Angriberne, der klemte sig sammen om dem. En Del kom atter frem, og mellem sig havde de et Par unge Fyre, som de, slængende fremad, slæbte med. Bagved skreg man og hujede. Lidt efter kom to andre Hvidbuxer løbende; den enes Uniformsfrakke var reven aaben og hang i Laser; han hinkede stærkt. Idet han kom forbi Skansen, greb han ned i Lommen og slyngede et Jærnstykke op imellem os; det susede forbi og stødte klirrende mod Gitterstængerne bag ved. Han skreg en Trusel mod os og løb videre.

Vi saa i Tavshed efter dem. *La gueule* gik bagved og rumsterede med vore Projektiler.

»De kommer igen«, sagde Gaston og skælvede.

Jeg lo og skælvede: »Ja hvad saa? Vi er tre Mand stærk, og Marianne gælder for tre, det er sex«.

»Aa, Du ser jo«, sagde hun højt, »*la gueule* kan vi ikke regne med. Han bliver bagved. Han er fejg«.

La gueule holdt pludselig op at rumstere, og der var længe stille imellem os.

Jeg vendte mig om. *La gueule* stod med Ryggen til og saa ind i Parken.

»Er De fejg?« spurgte jeg.

»Næ«, sagde han, uden at dreje sig om.

Vi stod nu en Stund stille og vogtede paa Politiets Bevægelser og ventede os alt.

Nedenfor paa den lille Plads var Stemningen nu, efter Politiets sidste Indhug, bleven stærkt ophidset. Mængden var meget tyndet ud, men de, der var blevne tilbage, klyngede sig under hæftige Trusler sammen bag Bænke og Brostensdynger, rede til Forsvar. Politiet syntes forsvundet, og man blev nervøs. Nu galdt det at have Øjne i Nakken for at lure dem ethvert Baghold af.

Paa Boulevard St. Michel stod Hoben tæt stuvet sammen, Hoved ved Hoved, saa langt vi fra Skansen kunde se, mørk, urolig belyst af de spredte Lygters flakkende Flammer.

Man tav, og fra den store Menneskemasse udgik kun enkelte forvirrede Lyde. Alle Ansigter var blege, og en Dirren af Angst eller Forventning mærkedes gennem Hoben.

Pludselig saa vi en Bølgen i den sammenpressede Mængde, — og en stor Mumlen fødtes med ét og bredte sig: langt nede paa Boulevarden maatte der foregaa noget, som vi ikke kunde opdage fra Skansen.

Ja se, alles Ansigter var pludselig vendte i én Retning, og den svage Mumlen steg og steg med hvert Minut; paa Fortovene forskødes Masserne tungt mellem hverandre.

Vore Nerver var sprændte som Strænge, — og da en Dreng fra Pladsen nedenfor os pludselig skreg et skingrende: »*Attention!*«, jog et Stød gennem os: Nu gaar det løs!

Vi saa paa hinanden.

»Skal vi stikke af«, sagde Gaston halvhøjt.

Men Marianne gik helt hen til ham, lagde Armene om hans Hals og bøjede Hovedet fremad, saadan som hun havde for Vane; hun saa ham en Stund ind i Øjnene og kyssede ham saa paa Munden uden at sige noget. Strax efter gik hun hen til mig, og med mig gjorde hun akkurat det samme.

Saa stillede vi os atter hen paa vore Pladser og ventede.

Nede paa Boulevarden var Larmen og Ophidselsen nu bleven meget stærk; man slog rasende ud med Armene og raabte hinanden ind i Ansigtet uden at faa Svar. Og hvad betød *det?* Ude paa Kørebanen begyndte Masserne at sætte sig i Bevægelse fremad, opad os til, først langsomt, snart hurtigere og hurtigere; det saa ud, som om de flygtede, som om de joges.

»De stikker af, de elendige«, hviskede Marianne. »Har I Revolverne?«

Uafladelig strømmede Mængden fremad under Skrig . . .

Da dukkede pludselig frem for os en Kæde af Ryttere i blinkende Kyrasser. En Kæde til — og endnu en. Langsomt red de fremad paa stærke, urolige Heste, midt ad Boulevarden, drivende Mængden foran sig. Genskinnet fra de viftende Lygteflammer lyste paa deres Hjælme og deres Brystharnisk og paa Sablerne, som de holdt dragne i Haanden.

Et umaadeligt Skrig brød løs fra alle Sider. Man kendte dem. Det var Kyrassererne fra Versailles, — det var Hæren. Og Mængden, der stod paa Fortovene, og Mængden, der skimtedes i alle Vinduer og som fyldte Pladsen foran os, den løftede med ét sine tusende Arme i Vejret, — Hattene fløj af alle Hoveder, og Hænderne slog bragende mod hinanden:

»Vive l'armée!« tordnede Raabet frem overalt, »vive l'armée! . . . vive la France! — — vive la France!« . . .

Og op gennem den mørke Folkemængde, der skreg og skreg og viftede med Lommetørklæder, trak nu uden Afbrydelse Kæder af de alvorlige Ryttere med deres dragne Sabler og deres blinkende Brystbrynjer.

Oppe hos os paa Skansen var Marianne sprungen frem paa en Bænk. Vild af Betagelse skreg hun frem mod Soldaterne, — ogsaa hun: »Vive l'armée! Vive la France!« — skingrende højt.

Og pludselig hørte vi en underlig Stemme, hæs og halvkvalt, bag os andre: »Vive l'armée!« raabte den.

Det var *la gueule*, der stod og skreg, svingende sin gamle Fløjelshue; hans Øjne glimtede.

Men Marianne vendte sig lynsnart om mod ham og maalte ham fra øverst til nederst, blussende rød af Vrede. Hun trak hidsigt paa Skuldrene og tav.

Ogsaa han tav med ét. —

Gaston, der nu atter saa tilfreds og lettet ud, gik hen og slog ham muntert paa Skulderen:

»Du har Ret, min Dreng, — det er altid bekvemmere at raabe Leve for sin Fjende end at slaas med ham«, sagde han og lo. »Jeg forstaar dig, min Dreng«.

La gueule virrede med Hovedet, men svarede ikke.

Men Marianne vendte store, vrede Øjne mod sin Ven! »Og jeg?« udbrød hun.

Han kyssede paa Fingeren ad hende til Svar.

Lidt efter tiltalte jeg *la gueule*, der stod med Ryggen til og saa ind i Parken: »Er De fejg?« spurgte jeg ham.

»Næ«, mumlede han uden at dreje sig om.

Efter nogen Tids Forløb besluttede vi os til at forlade Skansen, — Revolten var nok forbi for denne Gang. Kyrassererne havde taget hele Boulevarden i Besiddelse; i Delinger paa en Snes Mand holdt de stille paa deres Heste med smaa Mellemrum, saa langt vi kunde se; Folk trængte sig nu om dem med Venlighed; man klappede Hestene og indlod sig i Samtale med Rytterne. De svarede værdigt og alvorligt, mens de strøg deres Skæg.

Politiet var ganske forsvundet. —

Gaston begyndte nu fløjtende at kravle ned ad Skansen, forsigtig, for ikke at

smudse sig til, og jeg skulde just til at følge efter, da jeg saa Marianne nærme sig *la gueule*; hendes Øjne lyste af Vrede og Hævnlyst mod ham.

Da hun kom derhen, ludede hun Hovedet frem mod ham — med et Smil.

»Skal vi være Venner?« spurgte hun.

»Ja«, sagde han og lo.

»Bevis det: Du har jo tyve *francs* hos dig, — det er først paa Maaneden, ikke sandt? Giv mig dem.«

Hurtig og ivrig gennemrodede han sine Lommer. Jo, han fandt Louis-d'oren og gav hende den.

Og mens hele hans Legeme rystedes af en uhørlig Latter, smøgede han sine tomme Lommer frem.

Men Marianne nikkede med sin strænge Mine, mens hun hemmelig stak Guldstykket ned i en af sine lange sorte Silkestrømper.

SVEN LANGE.

ARTEMIS OG AKTÆON.

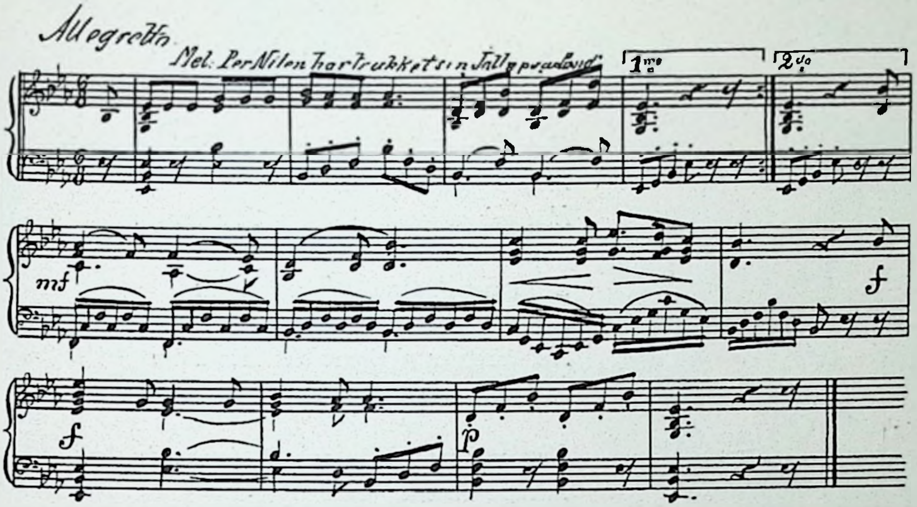

I Efesus leved' Aktæon, en Mand,
Artemis, Artemis, mis!
At han var en Jon-er, strax gætte De kan,
Artemis, Artemis, mis!
På Skønhed satte svært han Pris,
gifted' begribeligvis
sig straks med Efesiernes skønneste Mis:
Artemis, Artemis, mis!

En Mis-alliance man kalde det kan,
Artemis, Artemis, mis!
for hun var guddom'lig, men dødelig han,
Artemis, Artemis, mis!
Skønt dødelig han forelsket var,
Skæbnen melde dog la'r,
at hun var en — noksagt — Fru Potifar,
Artemis, Artemis, mis!

Hvert Mandfolk, hun så på, hans Dage var talt,
Artemis, Artemis, mis!
Hun missed' med Øjet, og Pile der faldt,
Artemis, Artemis, mis!
En simpel Jægersmand hun to' en
Dag til Ven; sku' man tro 'en?
Næ, hun var rigtignok slet ikke no'en
arti' Mis, arti' Mis, mis!

Hun sværmede med ham, så det havde Art,
Artemis, Artemis, mis!
men særlig, når Vejret var måneklart,
Artemis, Artemis, mis!
Aktæon snart forklarte sig,
Konen besvarte ej
hans Elskov, men monne udarte sig,
Artemis, Artemis, mis!

At lure på Koner, det hjælper ej stort,
Artemis, Artemis, mis!
og det sku' Aktæon ej heller ha' gjort,
Artemis, Artemis, mis!
Ved Kildens Bred han så de to,
ganske forvandlet han sto',
og følte to Horn, der begyndte at gro,
Artemis, Artemis, mis!

Moralen, den kommer i sidste Vers,
Artemis, Artemis, mis!
La' vær' med at komme din Kone på Tværs,
Artemis, Artemis, mis!
Men gifter du dig, ja, så vis,
tavse Ægtemænd gi's;
for se, er man 'en først, må man virk'lig forli's
med Artemis, Artemis, mis!

LUKIAN.

KIRSTEN KANCELLIRAADS ENDELIGT.

I.

DET var Ruskregn med stærk Storm sent paa Sommeren. Skyerne slog Kolbøtter paa Himlen, tørnede sammen, bunkede sig sammen i Klumper, reves itu, blev Laser og Fnug, for igjen at tage fat forfra paa samme Leg.

Paa Landevejen, hvor Vinden fejede smaa Krusninger gjennem Vandet i Pytterne og Hjulsporene og tvang Popler, Aske og Elmetræer om Huses og Gaardes Haver derinde paa Marken til ydmygt at krumme Ryg, saa det knagede igjennem dem, stod et stort Fruentimmer med Haanden knuget om en Telegrafpæl, hvis hele Krop stønnede og sukkede, mens Traadene sang foroven. Hendes Hoved og Overkrop var indhyllet i et uldent Shawl, der havde været sort, men nu spillede i brunrødt som en gammel sort Hat, der har kjendt bedre Dage. Kun den brede Næse med den klodsede Klump paa Enden, en lille Stribe Ansigt og et Par rødkantede rindende Øjne stak frem, snart i varmt, snart i koldt og dæmpet Lys, alt eftersom Skyerne paa Himlen spredtes eller bunkede sig sammen.

Hun havde ikke rørt sig af Stedet i en hel Time, men stod bestandig stirrende mod den Side, hvor Kjøbstadens Kirkespir kløvede Luften som en uhyre Sylespids, og dens forgyldte Vindfløj snart flammede livligt, snart mattedes ud ligesom Fruentimmerets Næse.

Baade Vogne og Fodgængere passerede hende, de sidste kæmpende med Vind og piskende Regn, naar de styrede ud ad mod Landet, og baarne frem med flagrende Klæder, naar de gik ned mod Byen til. De, som kjendte denne sorte ubevægelige Skikkelse, i hvis snævert siddende Skjørt Vinden ikke kunde faa Fang, tiltalte hende med Ord som:

— Hvad staar Du her og gaber efter, Kirsten Kancelliraad? men Svaret enten udeblev eller kom frem i den lidet imødekommende Form:

— Det rager Ingen.

Selv da en kjørende Bondemand sagtnede den i Forvejen langsomme Fart og spurgte:

— Vil Du sidde op, Kirsten? svarede hun tørt:

— Næ—æ—æ.

Hun blev ved ufravendt at stirre ind mod Byen. Hendes sorte Uldhoser blev efterhaanden pjaskvaade, og Vandet svuppede i hendes Træsko. Tilsidst slappedes hendes stive Holdning, hendes Knæ krummede sig; lydelige Suk, der var lige ved at gaa over til Skrig, pressede sig ud af hende; hun favnede Telegrafpælen med begge Arme. De gled ned ad Stangen som en Ring, og Knæene slog mod den vaade Vej, saa Vand og Dynd sprøjtede til alle Sider. Da tvang et vildt Skrig sig frem som fra et Dyr i Dødsvaande. Men hun hev sig op med en uhyre Kraftanstrængelse og indtog igjen sin forrige Stilling.

En Vogn kom fra Byen i noget stærkere Fart end de forrige. Foran i en simpel Agestol sad en Bondekarl; bag ved ham sad i en paaspændt Læderstol en i Regnkappe og Hætte tæt indhyllet Mand og dampede paa en Pibe med et uhyre Træhoved. Røgen fra hans Mund opførte i formindsket Maalestok den samme Hopsa som Himlens Skyer.

Den indhyllede, rygende Mand var Distriktslægen fra Kjøbstaden.

— Aa, Hr. Doktor, raabte Kvinden og strakte den ene Arm imod ham ... aa, Hr. Doktor!

— Holdt! kommanderede Lægen til Kusken, som lød Ordren med et Tr-r-r.

— Hvem er I? ... Hvad er der i Vejen.

— Det er mig ... Kirsten! Jeg er lige ved at dø ...

Er det dig? sagde Distriktslægen. Er Du syg?

— Ja, jeg er magesløs simpel. Og saa fik jeg vide, at der var gaaet Vogn for at hente Doktoren ud til Vrangstrup Fattighus, og saa tænkte jeg, at jeg vilde passe Doktoren op her paa Landevejen og bede Doktoren strax skrive Noget op til mig med en Blyantspen, som kunde linde lidt inden i mig, for ikke at sinke Doktorens Tid, og fordi jeg tænkte, at det blev lidt billigere for mig, og fordi Bønderne er saa nærige med at kjøre. Jeg har snakket om det til tre Gaardmænd, men de vilde ikke.

— De Asner! Har Du ligget?

— Ja jeg har været i Sengen i otte Dage, men det bliver immer vovere og vovere.

— Kom og lad mig se paa dig, Kirsten.

Distriktslægen tog et fast Tag i det sorte Shawl. Kirsten gjorde Modstand og sagde:

— Det kan ikke gaa an, at jeg bliver kold paa Hovedet. Møller Pabst han har sagt, at jeg immervæk skulde svede.

— Det Dyr! Har han igjen ageret Kvaksalver?

— Han gav mig en Flaske med noget sort noget i, og jeg har taget det halve af det og gjorde, ligesom han ordinerede; jeg tog tyve Draaber af det ad Gangen og holdt en klam Frø i Haanden, hver Gang jeg tog Draaberne, og saa aad jeg Sod, jeg havde skrabet af Skorstenen med en tolv Aars gammel Grydekniv; og i nogle Dage lindede det saa magesløst, især naar jeg strax efter læste en Psalme, men nu er det blevet rent forbandet, og da jeg i Gaar Aftes havde læst Psalmen, saa var jeg vis paa, at jeg skulde dø.

Under denne lange Replik havde Lægen listelig faaet Shawlet fjernet. Et voxgult, rynket Ansigt med store febertindrende Øjne stod ligagtig ud i det skarpe Sollys, som just nu fusede frem mellem et Par skilte Skymasser.

— Sid op og kjør hjem, Kirsten . . . jeg kjører med. Ungerne i Vrangstrup Fattighus faar vente. Kusk, kør mig først til Beldringe, hvor Kirsten bor.

Han hjalp det gamle Fruentimmer op, tvang hende ned i »Doktorstolen« trods hendes protesterende: Næ - næ - det gjør j 'ette, Hr. Doktor!, skrævede over til Kuskens Agestol og vilde sætte sig ved hans Side.

Men Kusken rørte sig ikke i Sædet, da Lægen vilde bore sig ned.

— Kan Du humme dig en Kjende? sagde Distriktslægen.

— Næ - æ, brummede Kusken, for det er itte min Akkord, ikke, det at kjøre til Beldringe.

— Dit Øg, din Tørvetriller! brølte Doktoren, og mens hans Regnkappes Hætte faldt ned paa Ryggen, og hans store, tæt beskæggede Ansigt glødede ud imod Kusken, tog han ham i Nakken. Kusken gjorde ingen Modstand, tværtimod han gjorde sig saa slap, at han nær var dejset ud over Forsmækken, men Lægen satte ham med et kraftigt Tag ned i Agestolens venstre Side, greb selv Tømmer og Pisk, — og det kan nok være, at der kom Fart i Tingene.

— Det kan blive til en Proces med Sogneraadet i Vrangstrup, sagde Kusken.

— Om jeg saa skal føre Proces med alle Verdens Slyngler i hele Distriktet, saa kjører jeg til Beldringe, og mukker Du, saa skal jeg skaffe dig den Kolbøtte ud over Forsmækken, som jeg nu frelste dig fra, din Studekalv.

Løftelsen var taget fra Kusken, efter at han havde følt, hvor kraftig den aldrende Læges Haandled var trods hans lille, fine Haand. Han lod det blive ved en indvendig Protest: »Ja jager han Livet af Gaardmand Ole Jensens røde Øg, der gaar nærmer, og af Niels Jørgen's brune Vallak, som gaar fjermer, saa bliver det dyrt for ham, og jeg skal være Vitterlighedsvidne paa, at hvis Bæsterne døer, er det hverken min eller deres Skyld, men ene og alene den bøvede Doktors«.

Imidlertid styrede Distriktslægen Vognen ned ad et Stykke smal Markvej, hvor den skumplede og hoppede. Fruentimmeret, der sad omhyllet i Doktorstolen, klynkede for hver Sten, der bragte Vognen til at hoppe og dirre i Fading og Hjul.

II.

Distriktslægen kjørte ind ad smalle og opblødte Veje, hvert Øjeblik truende ad Kusken, paa hvem han kunde se, at han ræsonnerede indvendig.

De kom til et lille Hus, hvis ydre Vægprydelse var en mørkebrun og en lysegul Stokrose, ynkelig hængende med Hovederne efter Ruskregnen.

— Hvad er det for noget Skidt, her staar? udbrød Doktoren, strax han kom ind og saa Flaskerne i Vindueskarmen. Han læste: Harlemer-Olie med en lang Brugsanvisning, Sæbespiritus. Han aabnede Vinduet og fejede alle Medicinflaskerne ud.

Der var kun en Seng, en Stol og et lille Bord i den lille Stue med de hvidkalkede Vægge, hvori de oprindelig lod- og vandrette Bindingsværksstolper dannede fjollet-uregelmæssige Felter. Over Sengen hang to afblegede

Fotografier af to Drenge i korte Trøjer og Knæbukser. Drengene saa uhyre dumme ud.

— Er der ingen til at hjælpe dig, Kirsten? spurgte Lægen.

— Nej, hvem skulde det vel være? Jeg har altid maattet hjælpe mig selv, ligefra jeg kom til at tjene Kancelliraaden inde i Byen.

— Ja for Du skal strax i Seng. Klæd dig saa af, mens jeg vender Ryggen til.

— Doktoren skal saamænd ikke genere sig, stønnede Kirsten, var i en Fart af Klæderne og i Seng.

— Naa Kirsten, hvor gjør det saa ondt?

— Ja det er allevegne, over hele Kroppen.

— Naa saadan. Kan Du spise?

— Ja, jeg nøder mig til det, men jeg bryder mig, ligesaa snart jeg faar Noget i mig.

— Og Afføringen?

Det store Fruentimmer saa uforstaaende paa Lægen.

— Jeg mener: med Møget? sagde han.

— Det er det bare Skidt. Jeg har ondt ved at blive af med det, det gjør saa ondt, saa det dog er noget mageløst at tænke sig.

Lægen gjorde endnu nogle Spørgsmaal, undersøgte Kirsten paa forskjellig Vis, da hun laa i Sengen, nikkede med et Hm!, da han kom til et utvivlsomt Resultat, at det var en langt fremskreden Underlivskræft, Kirsten led af. Hun kunde ikke have langt tilbage, maaske en Uges Tid i det Højeste.

— Det er vel noget indvendigt noget, Hr. Doktor?

— Jo, det er ganske rigtigt, Kirsten, det er det.

— Ja, det har jeg længe sagt til mig selv, men Møller Pabst har sagt, at det var Jæjten*), der var slaget ind.

*) Sjællandsk Udtale af Gigt.

— Det er lige meget, hvad det Bagbæst siger. Han skal bare tage sig i Agt for at komme i Hullet. Er det Noget at tylle saadant noget Kram i et sygt Menneske?

— Ja det lindede dog lige godt strax, men siden blev det jo rigtignok meget galere, men saadan gaar det vel med alle Slags Apothekersager.

Lægen smilede. Der var hverken Papir eller Pen i det gamle Fruentimmers Eje. Distriktslægen rev da et Papir ud af sin Lommebog og skrev en Recept med Blyant, mens Kirsten vred og jamrede sig. Efter nogen Betænkning trak han sin Taske op, tog en lille Glassprøjte frem, gav Kirsten en Morfinindsprøjtning og tog derpaa Afsked.

Kusken var saa sur som en Eddikebrygger over den lange Ventetid og Omvej. Som Lægen havde faaet anbragt sig i »Doktorstolen«, kom en Kone forbi. Det var en Gaardsmandskone fra Nabolaget.

— Hør Maren Jensen, sagde Lægen, Kirsten Kancelliraad er svært daarlig og ligger saa ene.

— Ja hun er itte til Noget mere, ikke, for hverken kan hun bestille Noget eller holde nogen Slags Føde i sig.

— Se ind til hende — hvad? Jeg har givet hende Noget ind at sove paa.

— Jeg kan s'gutte. Alle Pigerne er ude paa Hvedeageren, for vi maa vende, hvad vi fik revet sammen i Regnvejr i denne gale Høsttid; det kan s'gutte nytte at vente paa Tørvejr, for vi har ventet i en halv Snes Dage, og før Folk faar indhøstet, har de ikke Tid til at passe Syge. Nej det har de itte, ikke.

— Kirsten Kancelliraad dør, længe før I faar revet, bundet, stillet i Hob og kjørt ind.

— Næ' Jøsses dog, er det saa galt? ... Ja, saa skal jeg sige det til den gamle Stine, Indsidderkonen, som rigtignok snart hverken kan gø eller gabe, at hun skal sætte sig ind til hende.

— Naa, saa gjør da det, sagde Distriktslægen og trak paa Skuldrene med en indvendig Forbandelse over Bøndernes Hjerteløshed og Egennytte. »Og saa vil det Rak regere Landet! Bare mine to Sønner, som er Venstremænd, havde hørt den tykke Gaardmandskjællings Ord — Puh!«

Kirsten Kancelliraad sov dybt, da en gammel, lillebitte, helt krogrygget Kone med et af Rynker gjennemfuret Ansigt kom ind. Hun sagde ikke et Ord, satte sig paa den eneste Stol, lyttede til den Sovendes stønnende Aandedrag, sagde halvt ved sig selv:

— Ja Kirsten bliver aldrig til Menneske mere i dette Liv. Faldt saa i Søvn og vaagnede først ved Daggry.

III.

Kirsten bar sit Tilnavn, fordi hun i syv og tyve Aar havde tjent hos en Kancelliraad og Amtsforvalter i den nærmeste Kjøbstad. Hun forlod først sin Tjeneste, da hendes Husbond døde som gammel Pensionist og Enkemand. Saa flyttede hun til sin Fødeby. Hun havde i sin Tjeneste ved overmenneskelig Sparsommelighed faaet lagt Noget til Side, havde sat alle sine Skillinger i Sparekassen, ikke rørt ved Kapital, Rente og Rentes-Rente i 25 Aar. Hun var 57 Aar, da hun holdt op med at tjene, havde regnet saaledes: »Jeg kan højst leve, til jeg bliver halvfjerds, saa forslidt, som jeg er, og jeg kan leve for 70 Kroner om Aaret, fordi jeg ikke bryder mig om Kjødmad, men er fornøjet med Grød, Vælling og Brød, for jeg vilde ikke for alt det, der gives i Verden, komme paa Sognet, saadan som det gik min Halvsøster og hendes Drenge. — Nej føj.«

Kirstens Halvsøster havde havt det Uheld at faa to Børn, og Kirsten, der enten paa Grund af sin Grimhed eller af andre Grunde aldrig havde været udsat for erotiske Fristelser, var yderlig forarget og havde erklæret, at det var godt, at det ikke var hendes kjødelige Søster, for ellers var hun gaaet i Jorden af Skam. Saa traf det sig, at Halvsøsteren døde, lidt efter at hendes yngste Søn var død, og lige før den ældste skulde konfirmeres. Kirsten fik at vide, at samme Dreng i Skolen havde været »farlig skrap til at læse«. Hun havde aldrig set til Drengen, hvis Tilværelse lige fra hans Fødsel havde forarget hendes strænge og uantastelige Dydsbegreb, men da hun hørte, hvor pæn og skrap Drengen var, dukkede gamle Erindringer op om hendes lille Søster Karen, som hun havde »visset« hjemme, før hun kom ud at tjene, som havde været saa kjøn og saa lystig ved Dansegilderne i Beldringe, og som Kirsten ikke havde været fri for at misunde lidt, naar hun saa Mandfolkene slaas om hende paa Dansepladsen i Skoven, mens hun selv sad og sled Træbænkene. Som Kirsten havde været meget moralsk i sit Liv, var hun paa en vis Maade religiøs. Da Karen var »kommen skidt afsted«, ræsonnerede Kirsten omtrent saaledes:

— Jeg har været noget muggen mod Vorherre, fordi han havde lavet den snottede Tøs saa pæn og mig saa led. Nu har jeg faaet Hævn af Vorherre selv, siden han har ladet hende besnakke af Mandfolk og tilladt, at

baade Karen og Drengene kom paa Sognet, formedelst Karens forskrækkelige Utuskeagtighed at faa ét Barn med en gift Mand og ét med en Herskabskusk. Nu kunde Kirsten rigtignok med Rette lade, som om hun ikke kjendte Karen.

Men da Karen længst var død, og Peter tegnede saa godt, var Kirsten saa gammel, at hun ikke kunde være jaloux paa sin Halvsøster og ærgre sig over, at Mandfolkene aldrig havde set til den Side, hun (Kirsten) sad eller stod. Saa fik hun en Art religiøs Anger, som hun før havde havt en religiøs Forargelse.

Hun gik op til Byens Skolelærer, som gav hende den Besked, at hvis Peter havde 600 Kroner, saa kunde han komme ind til Kjøbenhavn paa et Kursus, kunde saa nok opnaa en offentlig Understøttelse og saa tage Skolelærerexamen. Kirstens ejendommelige Religiøsitet bragte hende da til at tænke som saa:

— Ka'ske jeg har været for hoven, fordi jeg har levet for pænt og for sparsommeligt, saa Vorherre nu er lidt jaloux paa mig. Se jeg kan jo give Drengen 600 Kroner, for det kan jo godt være, at jeg lever 6 Aar kortere, naar jeg kniber lidt mere paa Føden og spiser Kartofler uden stegt Flæsk til om Søndagen og ikke drikker Kaffe mere. Og naar jeg nu takker Vorherre oven i Kjøbet, fordi han lod mig hitte paa det, saa kan jeg jo dø i Fred, uden at han kan have noget at klage paa mig, lige saa lidt som salig Kancelliraaaden, som jeg passede i hans sidste Dage, da han var saa galhovedet og skjældte En ud, enten man gjorde saa eller saa.

Samme Dag, som Kirsten første Gang, overvældet af Smerter, krøb i Seng, fik hun Brev fra sin Søstersøn, at han efter 6 Aars Læsning havde faaet sin Skolelærerexamen med Karakter: Meget duelig. Da foldede Kirsten Kancelliraad Hænderne, nikkede op mod Himlen, takkede Vorherre med en vis Frejdighed. Nu maatte hendes Regnskab være i Orden; hun havde maaske endogsaa mere til Gode hos ham, end hun skyldte ham.

Hun vilde ogsaa resigneret have lagt sig til at dø, da hun mærkede, at hun ikke mere kunde beholde Maden i sig, men da det gjorde saa fælt ondt, lod hun først spørge hos Møller Pabst, Egnens berømte Universaldoktor, der som Jens Blok i Per Paars brugte »én Slags Kur for Heste, Fæ og Folk«, om han havde »Noget, der kunde linde i Maven«. Mølleren var ikke sen til at udlevere et helt Apothek gratis og sagde, at han behøvede bare at høre, hvor det gjorde ondt i Kirsten, saa vidste han strax, hvad der skulde gjøres, »for al Lægernes Følen paa Pulsen og Banken paa Bryst og Mave

og Stereoskopet (saa kaldte han Stethoskopet) var noget nymodens Sludder og Skaberi«.

Saa var det en Dag, da Kirsten Kancelliraad ikke kunde nære sig for Smerte. Hun havde hørt, at Distriktslægen den Dag skulde hentes til Vrangstrup Sygehus, hvor der laa Børn af den slemme Halssyge. Hun var da staaet op og havde klædt sig paa med forfærdelig Anstrængelse, og saa gik det, som er fortalt.

IV.

— Men Kirsten Kancelliraad er lige godt sejlivet som en Kat, sagde Gaardmandskonen.

Den gamle Pige led taalmodig, var glad over, at hun saa det gamle Æbletræ udenfor hendes Vindue, struttende fuldt af røde Kalviller, og over, at det blev saadan nogle pæne Dage, hvor Solen legede paa hendes Lagen og Dyne. For det var ikke altid, at det gjorde ondt inden i hende. Distriktslægen saa til hende, undersøgte hende, nikkede til sig selv, før han gav hende Morfinindsprøjtningen, var sikker i sin Diagnose; nu kunde det højst vare en Uge, sagde han til Indsidderkonen, der passede Kirsten, og som han betalte, thi Bønderne syntes, at det var nok, at de sendte Kirsten de Fødevarer, som hun kastede op, og at de skiftedes til at hente Doktor til hende; det var dog for meget, om de skulde give kontante Penge til. Desuden var Naboerne kede af, at det trak saa længe ud, da Kirsten Kancelliraad dog alligevel skulde »til det«.

Endelig en Dag betroede Distriktslægen Gaardmandskonen, at nu havde Kirsten højst et Par Dage at trække Vejret i. Konen fór ud og fortalte det, glad over, at hun nu blev fri for at være med til at føde det gamle Liv, og lidt skadefro over, at de dog havde faaet Sæden ind, skjønt Doktoren havde sagt, at de knap kunde faa vendt, revet end mindre stillet i Hob, inden hun blev af med Livet. Uden videre hentede hun Snedkeren, at han i Tide skulde komme og tage Maal af Kisten, »for i det varme, vaade Vejr kunde Kirsten, som jo endda »havde Maven fuld af alle Apothekersagerne, jo ikke ligge uden at blive altfor fæl og raadden«. Gaardmandskonen og Snedkeren indfandt sig samtidig i Kirsten Kancelliraads Stue, hvor Indsidderkonen sad og sov med Kirstens Shawl om Hovedet, thi det trak ind gjennem Uldsokken, som sad i den ituslaaede Rude.

Kirsten kjendte Snedkeren og forstod strax, hvorfor han kom. Hun sagde:

— Gjør den bare ikke for kort, for det værker saadan i mig, naar jeg skal krumme Knæerne. Og læg saa godt med Høvlspaaner om det venstre Ben, for der har jeg en ledagtig Ligtorn, den maa ikke saa farlig gjerne støde mod Træet.

Gaardmandskonen og Snedkeren vexlede et lille Smil og Skuldertræk, Indsidderkonen brast i Graad. Snedkeren brugte sin Tommestok og satte sin Hovedregning ud i lydelige Ord, mens Kirsten mumlede:

— Ikke for knapt Maal, Per Mikkelsen; jeg har samlet sammen til at komme pænt i Jorden. I behøver ikke at være bange for Jeres Penge. Den forrige Fuldmægtig, Gren, oppe i Byen, han, som nu er Prokurator, har baade til Snedker, Præst og Degn og Kranse. Doktoren har sagt, at han ingen Ting vilde tage for sin Del.

Indsidderkonen listede sig ud af Stuen, begav sig til de nærmeste Husmandsfolk, som havde en Have, fik Lov til at plukke Blomster mod at betale tyve Øre for dem, løb hen til en Smule Granskov, rev nogle Grene af, og i kort Tid fik hun bundet en temmelig stor Krans af Grankviste og Efteraarsblomster, kom tilbage med den og holdt den op for den Døendes Ansigt.

— Tak Stine, sagde Kirsten. Jeg kan se, det er fra Lars Rasmussens Have. Der har de saadan nogle pæne Ting. Men Kjællingen er gjerrig af sig. Hvad koster de Blomster?

Indsidderkonen sagde grædende:

— Hun vilde s'gu have fyrretyve Øre for dem.

Hun græd dels af Rørelse over Kirstens Ærlighed, dels af Fortrydelse

over, at hun løj paa Grund af, at hun, saa fattig som hun var, ikke turde nægte sig en Smule Fortjeneste.

Da Snedkeren var færdig, sagde han:

— Farvel, Kirsten og god Bedring.

— I ved jo vel, at jeg skal afsted, Per Mikkelsen?

— Ja, men jeg sagde det for en Ordens Skyld, sagde Snedkeren. Saa sender jeg Regningen til Prokurator Gren.

— Ja vær I rolig. Der kan Du ogsaa faa dine Penge, Stine, sagde Kirsten.

— Aa jeg vil ikke have en eneste Skilling, sagde Stine, bestandig grædende, denne Gang, fordi en Frister hviskede til hende, at hun muligvis kunde bjerge 50 Øre for sin Krans.

Imidlertid var Konen fra Nabogaarden kommen med en anden Gaardmandskone. Den sidste sagde:

— Kirsten, den timelige Velfærd har Du besørget, men har Du tænkt paa den evige?

Kirsten svarede:

— Det maatte jeg jo vente med, til jeg fik Stunder. Hver Ting til sin Tid. Naar Præsten vil skynde sig lidt, saa kan han nok naa at berette mig.

Mens der gik Bud efter Præsten, stod Konerne og snakkede om, at det, der fandtes i det fattige Rum, ikke var saa meget værdt, at dets Salg kunde dække Pengene til Jorden, Præsten, Degnen og Ringeren. Kirsten, som var falden hen i Dvale, vaagnede og sagde:

— Tror I, at jeg ikke har havt saa megen Skam i Livet, at jeg har sørget for at kunne komme ordentlig i Jorden?

— Naa — Prokuratoren, han ...?

— Ja vel.

Konerne saa paa hinanden med et betydningsfuldt Blik, der indeholdt:

— Hun har vist skrabet en Hob til Side. Havde vi gjort lidt mere Stads af hende i sin Tid, havde hun maaske tænkt paa En i sit Testamente. At man dog kunde være saa »taav'lig«!

Præsten kom. Det var en temmelig gammel, kjøn, hvidhaaret Mand, vel lidt i Menigheden. I sin Tid havde han passet sit og ladet andre passe deres, havde arbejdet i borgerlig Skikkelighed, uden Begejstring, mest interesseret i Embedskorrespondance og Administration. Han havde læst og paa sin Vis »fulgt med«, havde i Grundtvigianismens Blomstringstid slaaet et lille Slag hen imod den, og i de allerseneste Aar, da han blev flankeret af to

Nabopræster af den indre Mission, tog han i sin Forkyndelse noget mere Hensyn til Djævelen og Helvede, end han hidtil havde gjort.

Han traadte ind i Ornat, tog Messingkalken, der laa bøjet i et Læderfoderal sammen med Hostieæsken og en lille Medicinflaske med Altervin, satte dem i Vindueskarmen og gik hen mod Sengen.

— Du er meget syg, sagde han, idet han saa ned i sit medbragte Udtog af Alterbogen, hvor der stod i Parenthes: »Her beflitter man sig paa Korthed, dersom den Syges Tilstand det udkræver«.

Den Syge nikkede.

— Er Du beredt paa snart at skulle stedes for din Gud og Frelser?

Den Syge svarede:

— Jeg forstaar mig ikke paa det. Men der er bestemt ingen af dem, der vil gjøre mig noget ondt, for jeg har altid betalt enhver sit.

Præsten blev ligesom lidt forlegen.

— Du er ikke vel oplært i, hvad der tjener til din Salighed.

— Jeg kunde, hvad de forlangte af mig til min Konfirmation, og saa tjente jeg tro og redelig i mange, mange Aar i et Hus, hvor der var meget at gjøre baade ude og inde, saa jeg havde andet at bestille end at læse og granske.

— Husker Du, hvad Du lovede i din Daabspagt?

— Nej, det kan jeg ikke, for jeg var jo ikke Andet end som et Pattebarn.

Præsten følte noget, der lignede Vrede eller Forargelse, men da han saa paa dette af Døden mærkede Ansigt, nænnede han ikke at være haard.

— Jeg mener: Du har ved Konfirmationen gjentaget Løftet om at forsage Djævelen og alt hans Væsen og al hans Gjerning.

— Ja, det kan jeg huske. Og det har jeg ogsaa holdt.

— Det er meget sagt, — hvad er det nu, Du hedder?

Den ene Gaardmandskone var til Tjeneste og svarede:

— Hun kaldes immer Kirsten Kancelliraad.

Præsten virrede med Hovedet, og Kirsten faldt strax ind:

— Jeg er døbt Kirsten Madsdatter.

— Naa. Men kjære Kirsten, hvor er det muligt, at Du aldrig har været fristet af Djævelen?

— Ja, det skal jeg se, om jeg kan give Præsten Resolution paa. Jeg maa takke Vorherre til, fordi jeg altid har været styg og grim, saa Mandfolkene lod mig gaa i Fred.

Gaardmandskonerne havde ondt ved ikke at fnise. Præsten mærkede, at han stod overfor noget Utilgjængeligt, Uindtageligt. Han spurgte med famlende Usikkerhed:

— Hm... sig mig Kirsten — ikke en eneste Synd har tynget haardt paa dit Sind?

— Jo, den, at jeg var saa led ved min Søster Karen og var tvær og galhovedet imod hende.

— Hvorfor det?

— Fordi hun var et Svin, der fik to uægte Børn med to forskjellige Mandfolk. Men saa har jeg rigtignok givet alt, hvad jeg har kunnet skrabe sammen til den Dreng, der levede, saa han nu har læst færdig til at være Skolelærer. Men Præsten kan være rolig, for der er saa meget, er der, tilbage i min Sparekassebog, at jeg kan komme ordentlig i Jorden og betale alle dem, der skal have Noget. Og saa vilde jeg bede Præsten om at dele, hvad der kan blive tilovers, ud til dem i Sognet, som sidder mest skidt i det. ... Men nu kan jeg ikke snakke mere ...

— Blot ét Ord:

Du tror paa Gud Fader..., og Præsten reciterede hurtig de tre Troens Artikler.

— Jeg siger, sagde den Syge med knap hørlig Stemme, at jeg tror paa, hvad Præsterne siger, fordi de er bedre oplærte end jeg og faar deres Løn for at tro for os Andre.

Præsten saa et Øjeblik paa den Døende, sank et Øjeblik i Tanker, sukkede og hviskede:

— Dømmer ikke, at I ikke skulle dømmes, sagde saa højt:

Ja saa tilsiger jeg dig Syndernes Forladelse, læste Ordene af 1ste Korintherbrev, som bruges ved Nadveren, stak Oblaten ind i hendes Mund, vædede hendes Læber med Altervinen, men inden han var færdig, var Kirsten Kancelliraad død.

Stille pakkede den gamle Præst sine Sager sammen og sagde:

— Hm ... denne Kvinde var en Hedning, en Stoiker ... eller mulig en Værkhellig i katholsk Forstand.. Hm.

Da han havde hilst de Omstaaende og var gaaet ud, sagde den ene Gaardmandskone til den anden:

— Hørte Du, hvad Præsten sagde om Kirsten Kancelliraad? Det var vist noget boglærd Noget. Jeg har nu altid tænkt, at Kirsten var meget

mere udspekuleret, end hun saa ud til. Mon Livet slap ud af hende, før hun havde faaet Nad'ren i sig?

— Nej det slog lige til, sagde Indsidderkonen, for lige som hun havde sunket det Hele, fór Aanden ud af hende. Jeg kunde høre det, for det blaftede inden i hende, og saa tænkte jeg: Nu slipper den lige godt ud.

Ja saa, saa er hun, hvor hun skal være, sagde den ene Gaardmandskone.

S. Schandorph.

NATTEVAGT.

Skuden duver, Bommen knager
for den svale Nattebris,
Vinden sig mod Luven skager
gennem Maanens lette Dis.
Øjet spejder mod det Store
over Bølgens brudte Top
for i Kimmingen at spore,
om en Sejler kommer op.

I det Fjerne Fyret øjnes
over Bølgens Muslingskal,
naar af Søen Skuden højnes,
slukkes, naar den gaar mod Fald.
Paa Kompasset hviler Blikket,
følger Naalens lette Svaj,
medens Tanken paa Bestikket
fæstner Kurs og sikrer Vej.

Jeg har krydset, jeg har sejlet,
leget Vovens vilde Spil;
jeg har syndet, jeg har fejlet,
gjort Forlis, sat Alting til.
Men i Nattebrisens blide
Soningstime i mit Sind
jævnes Tankerne de stride,
drager Freden nænsom ind.

A. B.

DA HENRIK IBSEN GÆSTEDE STUDENTER-SAMFUNDET.

Som ganske ung Student var jeg saa heldig eller uheldig, hvad man nu vil kalde det, at blive valgt til Medlem af Studentersamfundets Bestyrelse — en Gang i Løbet af det i mange Henseender mærkværdige Aar 1885. Hvad det lykkedes mig at udrette i denne Egenskab, er i en saa paafaldende Grad udslettet af min Hukommelse, at jeg, om end nødigt, maa tro, at der vist slet intet har været at erindre derom. Blandt Begivenhederne fra min Regeringsperiode staar kun Henrik Ibsens Besøg i Studentersamfundet endnu lyslevende for mig.

Den store, norske Digter havde efter en Aarrækkes Forløb besluttet sig til at bryde op fra sit sydlige Exil og paany aflægge sit Hjemland et Besøg. Og det glade Budskab herom havde ikke undladt at bringe hele Norden i en febrilsk Spænding. Parolen gaves af Bladene, og Folk beredte sig til at efterfølge den: Rør Fløjter og Trommer, Profeten, Profeten han kommer, Profeten, den verdensoprørende, han kommer med Jærnbanen kørende!

Det syntes, som om den alderstegne Digter selv lagde nogen Vægt paa Betydningen af denne Rejse, der da ogsaa affødte intet mindre end hans berømte »Opdagelse af Havet« — en Opdagelse, der hensatte Gemytterne i samme Bevægelse som i sin Tid Kolumbus' ganske tilsvarende Opdagelse af den ny Verden. At tænke sig, Henrik Ibsen havde opdaget Havet! Mangfoldige Penne var det, der fik travlt i Anledning af denne epokegørende Begivenhed og gav de allerdybsindigste og alleraandrigste Betragtninger til Bedste. Om han havde opfundet Krudtet, det kunde man endda have staaet for, — men denne Opdagelse af Havet — den imponerede, den betog, den rev med næsten som en Oversvømmelse.

Og kun med Angst og Bæven nærmede man sig Ibsen under denne hans Udflugt, som han selv i et kun altfor beskedent Digt kaldte sin »Kométfærd imod Nord«.

Man erindrer maaske, at endogsaa Forsynet med levende Interesse fulgte Digterens Rejse. Skete der end ikke Tegn i Sol og Maane, var man dog saa høflig at lade en ny Stjærne vise sig »i Andromedas Tegn«, hvor den saaledes hædrede Forfatter straks greb den og satte den paa Vers i det bekendte Poëm »Stjærner i Lystaage«.

Kort sagt, det var store og skæbnesvangre Dage, der rullede over Nord.

Guderne maa vide, hvorfra vi, der sad i »Samfundets« Bestyrelse, fik Mod til at invitere Digteren, der paa Gennemrejse skulde passere Kjøbenhavn, til det netop forestaaende Rusgilde. Men faktisk er det, at vi mandede os op til at gribe efter Kometens Hale. Og se, den store Mand værdigede os at svare ja. Henrykkelsen derover var selvfølgelig ubegrænset.

Den betydningsfulde Aften kom.

Endnu mindes jeg med blandede Følelser den Omhu, hvormed jeg i Hjemmet eftersaa min sorte Kjole, før jeg drog den paa. Med rystende Hænder bandt jeg det hvide Slips. Jeg skulde jo stedes Ansigt til Ansigt med Nordens største Digter, mit lille beskedne Jeg skulde beæres med et af de bekendte, hvasse Blikke, som Ibsen jo plejer at sende ud gennem sine Guldbriller. Ja, maaske — mit Hjærte bankede stærkere ved Tanken — kunde jeg udsætte mig for at blive opdaget af Skjalden, siden han nu netop var i Færd med at gøre mærkelige Opdagelser!

I »Samfundets« nogenlunde rummelige Spisestue, der stødte op til den store Forsamlingssal, hvor der allerede var overfyldt ved alle Borde, gik vi Bestyrelsesmedlemmer op og ned og kiggede af og til nervøst paa vore Uhre. Klokken var over 9, Festen skulde til at begynde, men hvor blev Henrik Ibsen af? Ikke Spor af Nutidens største Digter var endnu at øjne. Det begyndte virkelig at blive kedeligt.

Selv over Formandens, *Herman Triers*, ellers saa milde og menneskekærlige Træk rugede en tung mismodig Sky.

Det var da sandelig heller ingen Spøg, om man saaledes skulde narres for Aftenens store Effekt.

Uhrene viste halvti — endnu ingen Nordmand. Den store Folkefjende skulde da ikke have besluttet sig til at tilbringe Aftenen alene?

I Forsamlingssalen begyndte Folk at mukke og at trampe i Gulvet af Utaalmodighed.

Det blev nødvendigt at lade Gildet begynde.

Men ligefuldt maatte der dog skikkes et Bud efter Ibsen. Og noget almindeligt Bybud gik det jo ikke an at sende afsted. Til almindelig Tilfredshed paatog Dr. *Georg Brandes* sig da at opsøge Digteren paa hans Hotel.

Medens han var borte, lod vi koldblodig Festen begynde. Rustalen holdtes; der blev afsunget flere ypperlige Sange, som Henrik Ibsen nok maatte ønske, han havde hørt, — men Humør var der naturligvis ikke Tale om at tilvejebringe, selv *Sganarels* utrolig vittige Kantate faldt død til Jorden.

»Hvor bliver Henrik Ibsen af?« steg det som Suk fra Forsamlingen.

Klokken var næsten elleve. Bestyrelsen følte sin Position kendelig rokket, og Herman Trier saa dybt nedbøjet ud.

Da — endelig — opstod der nede ved Indgangen Trængsel og Allarm.

Skulde det umulige være sket? Et lyst Haab dæmrer paa Bestyrelsens Ansigter. Og alle i Salen rejser sig og stirrer betagne imod Døren.

Der Löwe kommt!

Lille, bred og firskaaren, med det drabelige Digterhovede under den hvide Manke, med de veritable ibsenske Guldbriller paa Næsen, de veritable ibsenske Bakkenbarter strittende ud til Siderne, triner han ind i Salen. Sammen med ham kommer Georg Brandes. Fulgte denne med hin eller hin med denne? — Det grundede vi aldrig ud.

Thi nu fik vi andet at tænke paa.

Medens Salen gav Genlyd af Haandklap og Velkomstraab, skulde vi nemlig tage imod den berømte Digter og berede ham Sæde. Det voldte Travlhed og for de yngre Bestyrelsesmedlemmers Vedkommende en betydelig Forfjamskelse.

Den norske Profet saa mildest talt lidt gnaven ud. Han havde helt glemt Indbydelsen og netop været i Færd med at gaa til Sengs paa sit Hotel for *at opdage Søvnen*, da Georg Brandes kom og forstyrrede ham.

Knurrende og brummende satte han sig omsider og lod sig forestille for Bestyrelsens Medlemmer. Saa meget som et Sekund hvilede hans Blik paa mig under Præsentationen — dette Blik, der til dagligdags plejer at dømme Tiden. Mit Hjærte sank dybt under Bæltestedet. Og nu aabnede han tilmed den ellers saa strængt sammenknebne Mund, der helst spørger og ikke holder af at svare. Med anstrængt Lytten hang jeg ved hans Læber.

Hvad Pokker vilde han mon spørge mig om?

»God Aften«, sagde han.

Og inden jeg fik udgransket Dybsindigheden heri, havde han allerede vendt sig til den næste i Rækken.

— — En ung Mand fór op ved et af Sidebordene og slog paa sit Glas.

Jeg kendte ham — det var Valdemar Vedel, den senere Doktor og Litteraturhistoriker, dengang en ung, ranglet juridisk Student med forvildede Ansigtstræk og underlige sorte Knurhaar af et Skæg over hele Ansigtet.

Af og til trækkende sig i disse Knurhaar talte han varmt og begejstret for den store, norske Digter. De fleste i Salen reves med af hans Foredrag.

Andre Talere kom efter — alle priste de i Kor den aandsfornemme Gæst.

Jeg sad lige overfor Henrik Ibsen og holdt nøje Udkig efter hans Minespil.

Ingen Muskel rørte sig i dette Sfinx-Ansigt. Et Sfinx-Ansigt maa nemlig ikke røre sig.

Men almindelig ventedes det nu, at han selv vilde tage Ordet.

Og virkelig saa' jeg ham efter lidt Tøven gribe sit Glas.

Han rejste sig med Glasset i Haanden og saa stort og digterisk ud over Salen, hvor alle i dette Øjeblik var musestille i aandeløs Forventning efter et af de mægtige Digterord, der som lødige Dukater plejer at falde fra Ibsens Mund, saa tit han behager at aabne den.

»Mange Tak«, sagde han, hilste med Glasset til Forsamlingen og satte sig saa igen.

Vild Jubel og Haandklap, der holdt ved flere Minutter igennem, modtog denne geniale Udtalelse. Kun hist og her i Forsamlingen saas Ansigter, der havde et lidt flovt og skuffet Udtryk. Men et strængt og straffende Blik fra Formanden kaldte dem hurtig til Orden.

— Hr. Skuespiller Hunderup havde bedt om Ordet.

Hr. Hunderup stod lænet mod en af Salens Vægge og erklærede nu, at han vilde tage sig den Frihed at sige »Terje Vigen« frem.

»Bravo«, var der nogle, der sagde.

Og Hr. Hunderup begyndte:

»Der bode en underlig, gråsprængt en
på den yderste, nøgne ø; —
han gjorde visst intet menneske mén
hverken på land eller sjø.«

Jeg saa over paa Henrik Ibsen. Han havde forbavset løftet Hovedet. Nu bankede han sig eftertænksom paa Panden, og en Antydning af et Smil gled lidt efter over de guddommelige Træk. Han kiggede hen paa den reciterende Skuespiller.

Hr. Hunderup vedblev:

»Dog stundom gnistred hans øjne stygt, —
helst mod uroligt vejr, —
og da mente folk, at han var forrykt,
og da var der få, som uden frygt
kom Terje Vigen nær.«

Henrik Ibsen nikkede dybsindig og tømte sit Glas græsk Vin.

Jeg tillod mig at fylde det igen. Han saa over paa mig med et svagt Anstrøg af Velvilje.

Og Hr. Hunderup fortsatte med alle det berømte Digts mange og lange Vers:

»Det jydske rev var vel svært at gå klar, —
men værre den engelske »Man of war«
med orneøjne fra mers.« —

tordnede han ud.

Henrik Ibsens Hoved sank sagte ned paa Brystet.

»Terje Vigen« er et ypperligt Digt, men det er temmelig langt at høre foredraget, navnlig naar man i Forvejen kan det udenad. Denne Stemning var aabenbart den herskende i Forsamlingen, men for Skams Skyld

lyttede man andægtig til Skildringen af, hvorledes den stærke Nordmand alligevel bukkede under.

— — — — — —
som ved Lyngør, så gik det her.« —

lød Hr. Hunderups Bas.

Henrik Ibsen havde lukket de gaadefulde Øjne under de skæbnetunge Bryn og holdt Albuerne støttede imod Bordpladen. Beundrende saa vi paa den store Digter, der øjensynlig sad fordybet i indadvendt Grublen.

Hr. Hunderup var naaet til Slutningsverset og forcerede nu sin Stemme til det yderste:

»Ved Fjære kirke jeg så en grav,«

Men i Slutningslinjerne sank han ned til diskret Hvisken:

»Og derfor blev græsset så stridt og stivt,
men med vilde blomster iblandt.«

Ved den pludselige Overgang fra højlydt Larmen til dæmpet Stilhed fór Henrik Ibsen op og saa sig lidt forvirret til Højre og Venstre.

Han rettede saa smaat paa de verdenshistoriske Briller, nikkede hen for sig og sagde saa:

»Tusind Tak. Nu maa jeg hjem paa Hotellet.«

Ingen Bønner og Forestillinger nyttede her. End ikke Herman Triers Veltalenhed hjalp.

Ibsen vilde gaa, og han gik. En beundrende Skare fulgte ham til Dørs, hvor Georg Brandes højst egenhændig hjalp ham Digterpelsen paa for bagefter at lyse ham ned ad Trapperne.

— Vi andre blev siddende tilbage og fortsatte Soldet med de betagne og imponerede Russer.

Alle var enige om, at det havde været en stor, en uforglemmelig Aften.

Kun et Par Skumlere sad ved et Bord for sig selv og sagde til hinanden noget om, at nu havde de *opdaget Henrik Ibsen.*

Oscar Madsen.

ET VALG I STUDENTERFORENINGEN.

Doktor Stang skulde styrtes eller genvælges; Doktor Stang var »Centrum«s forgudede Fører, Lektor Elg skulde med »de konservative« slå ham af Marken. Der var holdt Møde på Møde både fra den ene Side og fra den anden, man havde Uger igennem drøftet Chancerne Mand og Mand imellem, men endelig først i Maj oprandt den store Valgdag. Vejret var klart, Solen lyste forårsvarmt; de konservative glædedes, thi de så i Ånden lange Rækker af *pastores emeriti* strømme til Valgurnen, talrige og velvillige på Grund af Guds varme Sol. Udenfor den grå Bygning stode de sirlige Akasier i deres lysegrønne Skrud med lange, duftende, hvide Blomsterklaser, der strakte og strakte sig nedefter, nysgerrigt betragtende alle de unge Politikere, der mylrede gennem den klaprende Gitterlåge.

De unge Studenter, der uddele Stemmesedler, have strængt Tilhold om ikke at forstyrre Gadernes hellige Fred, men såsnart

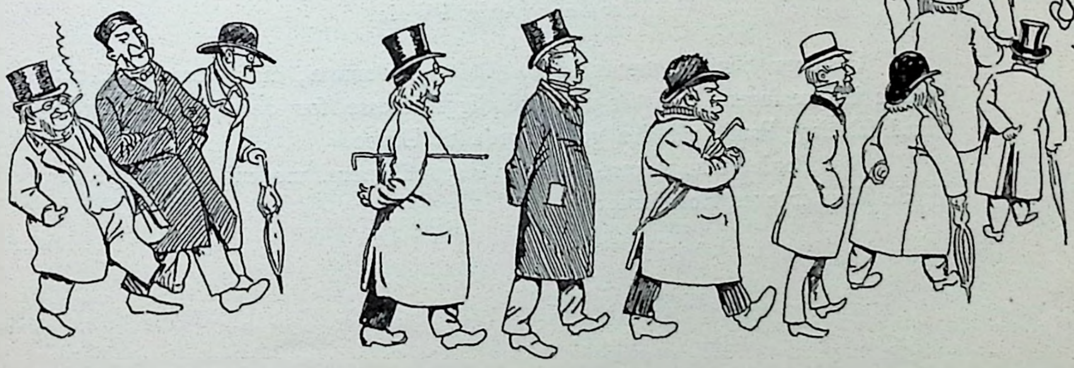

de ulykkelige Vælgere vise sig ved Forstuens Glasdør, strække Dynger af Arme som fra en grådig Polyp sig imod dem med deres: »Stem på Stang!« »Stem på Elg!« Stangs Seddel er den røde, den gruelige Valmuefarve, der lader én høre Guillotinens Knirken, når Øxen skiller det gamle fra det ny. Elgs Farve er hvid, den liljerene Kulør, Symbolet på det rolige, udviskede Temperament og det sødladne, stivnede Flødeskum. Men nok, stem! stem!

En Latter og Støjen
i Forhallens Rum,
en Selv-sig-Fornøjen
i stadigt Sumsum!
Man puffer og støder,
man skilles og møder
så mangen Bekendt.
Der er Valg, Student!

Inde i Sangforeningens Lokale foregår den højtidelige Stemmeafgivning, og på hver Side af Døren stå ude i Forstuen de konservatives og »Centrum«s Valgbureau-Borde. Fra de første på venstre Side lyder det mod de kommende, som skulle hverves:

Kommer og stemmer!
Kom alle, som kan!
Hvis ingen sig glemmer,
så holde vi Stand.
Men ellers de sejre,
de halsløse Sind,
og selv vi henvejre
som Avner for Vind.
Lad Landet advares
for Dybdernes Hydra!

Pastor emeritus Hansen kommer med Paraply:

Vor Herre bevare's!
Har den rejst sig, å fy da!

Pastoren bliver optændt af en lille Spritflamme; han kommer ellers aldrig i Foreningen, men får nu pludselig Interesse for de unges Velfærd; med foldelagt Pande går den gode Hyrde til Urnen.

Ved Bordet tilhøjre rase de unge Republikanere, medens de svinge de røde Vimpler over Hovederne:

I maded' de unge,
og selv holdt I Ske'n,
I lænked' vor Tunge,
og bød os kun Sten!
Men nu skal I bøje
de stridige Sind,
så luk da jert Øje,
og hvil eders Kind!

Naturligvis møde mange Studenter med mindre klare Grundsætninger til Stemmesedlerne; der føres en heftig Kamp om disse vilde Får, og tit afgøres det ved Tilfældet, om Sedlen bliver hvid eller rød. En Exrus af bedre Familje synes trods sin Omgangskreds og udadlelige Nakkeskilning, at han bør stemme paa det ny, ukendte; men han vil dog først gøre sine Iagttagelser overfor en Del ældre Honoratiores, der muligvis kunne vise ham den rette Vej. Pas så på!

Å, hvad ser jeg, Biskop N.!
Deres Højvelærværdighed
har måske den Elskværdighed
at kende mig igen?!
Nå ikke! — Hm! undskyld Deres Eminence!
— O Gud, der kommer en Excellence
(for alvorligt at standse den om sig gribende Decadence!)
Nu ved jeg præcis,
hvem min Stemme skal gi's!
O Paradis!
At stå på de selvsamme Lister
som en Kultusminister!!

Medens Papirrullerne, der skulle afgøre Skæbnen, glide lydløst ned i den tavse Urne, går Doktor Stang og Kolleger nervøse omkring med Smil på Læberne, men ak, kun Diplomatiets. De drøfte for og imod med »Centrum«s ledende Mænd og af og til med konservative, men helst med de første, for at få lidt Styrke i deres Håb om Sejr. Oppe paa første Sal, der er fyldt med Mennesker og overstrøet med Proklamationer, sidde *consilia politica* i de buede Sofaer. Ovre under H. C. Andersens Buste står den gemene Hob som Sild i en Tønde for at høre den lille iltre Student Riis tale over Bordet med en mindre vel funderet konservativ Ministeriumsassistent. De to Herrer overdøve hinanden, højest gøer dog Riis for at overbevise den anden om, at der på Guds grønne Jord ikke findes noget mere uholdbart Standpunkt — — rent theoretisk set — misforstå ikke — o. s. v.

Cand. theol. A. C. Petersen, i mange År alle Partiers tveæggede Sværd, farer omkring med sit Parti i Hælene, tre Mand høj, idet han indprænter de unge, at her gælder det om ikke at stemme. Konservatismen har bragt Studenterne ud af Folks Bevidsthed, og et Stangsk Regimente vil føre ud i bundløse Tilstande med Georg Brandes, Nattesvir, Socialisme og andet frygteligt. Nede i Spisestuen strides man også, — takket være Madens alt mildnende Element dog noget blidere end andre Steder. Enkelte ubefæstede Sjæle indfanges af »Centrum«s mere livlige Klike ved Løfter om Værtens Afskedigelse, en spansk Væg for Madosen, Dessert til Dîner 40 m. m.

Klokken tre om Eftermiddagen siges »Centrum« at have 25 Stemmers Majoritet; men 3 Timer endnu kan der stemmes, og pludselig lyder Rædselsbudskabet: 100 livsvarige Medlemmer rykke de konservative til Undsætning. Og rigtig! de nationalliberale Årtiers Ungdom, som forlængst troedes i Graven, kommer ned og ser med Undren på de hellige Haller. Gudskelov, noget i Verden er der, som ikke forandres!

Se, snehvide Lokker,
der hastigt sig flokker!
De herlige gamle
ved Urnen sig samle!
De møde, de møde,
kampfarvede, røde,
med Firspand, i Drosker,
med Dunk og Galosker!

Nu kommer der Liv i »Centrum«s Folk; Agitationsudvalget spredes for alle Vinde. Ude strømmer Regnen i Alenvis-Draaber og bereder de gamle Herrer megen Sorg; men til Vogns og til Fods ile de unge rundt i den store By og hente hver en frisindet Kammerat til Slagmarken, og de møde i Mængde.

Klokken halv ti kunde de få paraplygemte spadserende i Holmenskvarteret høre et jublende Drøn fra det gamle Hus; det betød, at Doktor Stang havde sejret med 113 Stemmers Majoritet. Og Lyden trængte over Byen helt ud på de store Kirkegårde, hvor de store gamle sove, der vare det akademiske Gammel-Danmarks bedste Værn og Fæste. Og som et Ekko eller som en sagte Susen i Havernes Træer svare de:

»Så gærne vi vilde
på Slagmarken stille
og komme til Hjælp med at stemme!

Men Tiden er ilde:
for Dagslysets Kilde
må Ånderne alle sig gemme!
Hvi satte de Tiden
for Stemmeret hiden
dog aldrig til Nat Klokken tolv?
Jer Liste må savne
nu alle de Navne,
der strålte i Danrigets Old!

Thi Graven os lukker,
vi tie og sukker:
Vor Tid er forbi!«

C. ARCTANDER.

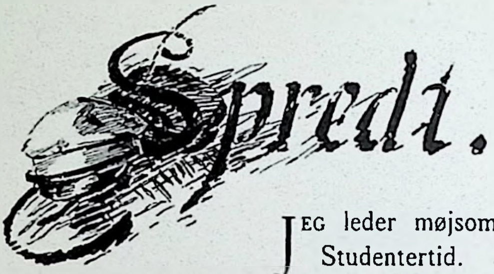

Spredt.

Jeg leder møjsommeligt efter et Minde fra min Studentertid. Jeg husker saa godt som intet fra de Dage og formaar ikke at faa andet frem i min Bevidsthed end en fjern Summen af mange fremmede Stemmer, og mange fremmede Ansigter, evindelige Lørdagsdiskussioner, Tobaksrøg og Øl, — og saa et Par Mennesker, som senere Aar har ført mig tættere sammen med: Johannes Jørgensen og Sophus Claussen. Og alt, hvad Huen og Kokarden har med vort Bekendtskab at gøre, er det ene, at vi var Studenter, da vi traf hinanden. Skal jeg tænke paa min Studentertid, bliver jeg hængende ved disse to Mænd, ved vort Bekendtskabs første Aar, og saa synker Universitet og Foreningsliv stille under Horisonten, — vore aandelige Enemærker var hverken Teologi eller Jura eller Medicin.

Der bliver en kedelig Tomhed tilbage under Huen og Kokarden. Naturligvis husker jeg dit og dat om at gaa paa Frue Plads i Frostvejr og vente paa, at Laasen oppe i Døren skal knirke, om mange Trin og megen Talen paa de lange Gange, og saa videre, Minder i Forelæsningsstil med mange Gentagelser og magelig Ensformighed.

Jo — i min Egenskab som Student var jeg med paa Studentersamfundets Horsenstur.

Men — jeg boede hos Sophus Claussen.

Han sleb den Gang sin Pen som Redaktionssekretær ved »Horsens Folkeblad«, og vi talte hverken om Latin eller Græsk, men kørte en Tur sammen og gik i Selskab hos en Sagfører og drak mange Toddyer i en dejlig Have.

Den Have i Horsens har min Bevidsthed i Behold. Jeg husker endnu, at jeg stod oven paa et Lysthus, og jeg ser endnu Fjorden i Maanedis og under mig Maaneskin over Havens duggede Løv og om mig og over mig Sølverluft og Sølverhimmel. Dagen efter var den højtidelige Mødedag mellem Bønder og Studenter. Men da var jeg daarlig af Maaneskin og Toddy og drev sørgmodig om og kunde ikke spise de Kyllinger, man stegte til min Studenterære i det Pensionat, hvor Claussen holdt til.

Og saa — —

Det var paa den Tur, jeg traf Georg Brandes for første Gang, det vil sige, blev præsenteret for ham.

Claussen og jeg skulde den Dag, vi ankom, spise til Middag samme Sted som han og Erik Skram, hos Bladets Bogtrykker.

Jeg var meget stolt over dette, men ikke videre glad, og satte mig til Bords med en forfærdende Bevidsthed om, at alle mine Tanker var kvalte af Benovelse, og al den Aandfuldhed, jeg havde lavet til, var ramlet sammen. Han og Skram og Bogtrykkeren talte Politik, og Skram fik en lille Dug hængt over et enormt Bur med syngende Kanarifugle.

Saa, i en lille Pavse, ser Georg Brandes over paa mig.

— De skriver Vers, siger han.

Jeg sad med en Fornemmelse, som blev jeg kvalt i en Rødmen, der ikke var til at standse, og kunde ikke svare.

— Det kan De da ikke leve af! siger han videre.

— Nej! fik jeg frem og satte alle mine Evner til i et Forsøg paa at smile.

Dermed var den Samtale forbi. Han forsøgte mig ikke tiere, og jeg tvivler om, at han havde faaet mere ud af mig den Gang.

FRU VENUS.

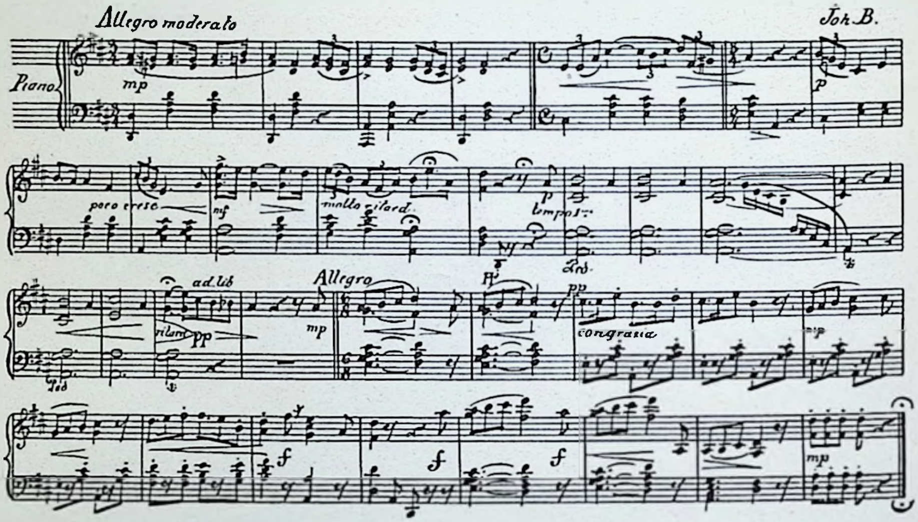

Smedemester Vulkan boede
nede i Ætna, og som man troede,
Manden sad lunt inden Dørene,
stod i sin Smedje uden Attrå,
hamrede lystig og tog fat, så
Gnisterne fløj ham om Ørene!
Men ak! da Venus kom,
gik Lykken nedenom!
|: *For Kvinden er snild, og Manden er svag,*
på Rænker hun tænker hver eneste Dag,
lægger koket sin Snare så tæt,
fanger hver Mand i sit Silkenæt! :|

Nu det gik, som let man tænker,
Fruen snart lærte at smedde Rænker:
hun sig et Silkenæt lavet fik.
Ak, og det ved je', selv da den tredje
lille kom ned i Vulkans Smedje,
vidste han ikke, hvordan det gik.
Han spurgte Venus ad,
hun svarte ligeglad:
|: *For Kvinden er snild, og Manden er svag,*
på Rænker hun tænker hver eneste Dag,
lægger koket sin Snare så tæt,
fanger hver Mand i sit Silkenæt! :|

Vulkan? næ, De kan da gætte,
Mars blev den rette, når Toilette
Fruen tog for i sit Kabinet.
Skønt han var Løjtnant, var han dog bange,
sukkede mange hundrede Gange:
»Kom nu din Mand, ja så sad vi net!«
Han lå i Venus's Garn,
det stakkels Krigerbarn!
|: *For Kvinden er snild, og Manden er svag,*
på Rænker hun tænker hver eneste Dag,
lægger koket sin Snare så tæt,
fanger hver Mand i sit Silkenæt! :|

Midt i Nættet Hævnen rammer,
Vulkan i Flammer slår med sin Hammer,
så Gnister fløj Mars omkring Ørene!
Jamen Fru Venus var ham for klogtig,
skyndte sig dygtig og gik landflygtig
med Nættet og dertil hørende.
Hun har det stadig væk
til alle Mandfolks Skræk.
|: *For Kvinden er snild, og Manden er svag,*
på Rænker hun tænker hver eneste Dag,
lægger koket sin Snare så tæt,
fanger hver Mand i sit Silkenæt! :|

LUKIAN.

»Jeg er en Softa, en tyrkisk Student,
for sine Viser og Vers bekendt.
Længst sprang jeg over Moskeens Mur
og saa mig om i Vestens Kultur.«

Holger Drachmann har i »Tyrkisk Rococo« og senere i »Sangenes Bog« indført Softaen, den tyrkiske Student, i vor Litteratur og givet et Billede af ham, som paa ikke faa Punkter stemmer med Virkeligheden. Ofte finder man i Softaernes Kreds Spirer til en mere frisindet Udvikling og et Brud med den ensidige islamitiske Dogmatik, om dette end i Reglen kommer frem paa Maader, der er vidt forskellige fra dem, hvorpaa en europæisk Studenterbevægelse giver sig Luft, og sjældent eller aldrig med noget ungdommeligt eller studentikost Sving. Dette sidste er noget, Digteren har lagt ind af sit eget; den tyrkiske Softa er ikke Student i den Forstand, at han har en evig Ungdom og »aldrig bliver gammel og graa«; thi ogsaa han er Orientaler, og en Orientaler er ikke ung i Ordets europæisk-romantiske Forstand. Han kan være en Fanatiker og en blind Idealist, eller han kan paa den anden Side ogsaa være letlevende og ligeglad, men det er da i Kraft af andre Forudsætninger, ikke den ungdommelige Sorgløshed; den har Tyrken aldrig ejet, var han end aldrig saa meget Softa.

Den første Softa, jeg traf og gjorde nøjere Bekendtskab med, var netop en af dem, der »forlængst sprang over Moskeens Mur«. Jeg kom under mit første Ophold i Kairo oftere i en beskeden græsk Lokanda, hvor et Publikum af underordnede Embedsmænd ved de indfødte Tribunaler, ambulante Retsskrivere og lignende søgte en passende Diner til beskedne Priser

i den ellers saa flotte ægyptiske Hovedstad. Hver Aften paa samme Tid som jeg kom en ung, temmelig uanselig Mand, iført en almindelig, sort Dragt, blot med det for de tyrkiske Effendier ejendommelige Snit paa Frakken og med den røde Fez paa det mørke Haar; i det blege Ansigt sad et Par Øjne med en undertiden helt vild og excentrisk Glans, som stod i en underlig Modsætning til det bløde og ubestemte Udtryk i Underansigtet. Vi sad oftere ved samme Bord og naaede efterhaanden fra de sædvanlige Høflighedsfraser til en gensidig Præsentation og senere mere fortrolige Samtaler.

Mit nye Bekendtskab hed Saad-eddin Effendi, og han var Student fra Ahmedie-højskolen i Konstantinopel.

»Ah, De er altsaa sendt herhen af Deres Regering med en særlig »mission« (vore Samtaler førtes altid paa fransk; jeg forstod den Gang ikke tilstrækkelig tyrkisk, og Saad-eddin kunde mærkelig nok ikke arabisk).

»Jo vist, sendt herhen; nej, flygtet er jeg, selv ulykkelig flygtet fra mit ulykkelige Fædreland. Mine Kammerater sidde nu i de giftsvangre Sumpe ved Basra med deres dødbringende Klima; det havde jeg dog ingen Lyst til, og saa flygtede jeg, mens Tid var.«

Jeg kendte allerede saa meget til Orientalere, at jeg ikke spurgte om mere den Gang; men senere fik jeg efterhaanden hele hans Historie lokket ud af ham.

Saad-eddin hørte til de Softaer, hvem den ensidige islamitiske Dogmatik ikke mere tilfredsstiller; i Anerkendelse af Europas Overlegenhed paa alle økonomiske og praktiske Omraader haabe de i Vesterlandet ogsaa paa Aandslivets Omraade at finde den Næring, deres Sjæl søger, og der gøre de ofte de skæbnesvangre Fejlgreb, som fører hele deres Udvikling ind i et falsk Spor. Uden kritiske Forudsætninger, uden tilstrækkelig Forberedelse suge de med Begærlighed det moderne Europas mest radikale Ideer til sig, og af Stuart Mill, Leo Tolstoj, Karl Marx og lignende Forfatteres Skrifter opbygge de en Livsanskuelse, hvis Modsætning til den Tradition, de ere opvoxede i, og til det, de ved Arvelighed og tidligere Undervisning have modtaget, bringer den mest skærende Disharmoni ind i deres Liv. Og denne afføder ogsaa ydre Farer; de europæiske Bøger, hvorfra de hente deres Anskuelse, ere forbudte, og i slige Ting er den tyrkiske Censur ikke til at spøge med; den Misfornøjelse med deres Stilling, som de nye Ideer fremkalde, bringer dem til ubetænksomme Revolter, og Sultanens Regering hører ikke til dem, der besvare sligt med akademiske Formaninger, men derimod med Exil og Fængselsstraf.

Det var saadanne Farer, der havde truet Saad-eddin; han og hans Kammerater havde »konspireret«, det vil sige, drevet den samme uskyldige Virksomhed, som for de tyske Studenter i Trediverne betegnedes med det frygtindgydende Politiudtryk »demagogische Umtriebe«: de havde købt og læst forbudte Bøger, diskuteret dem mellem sig og i deres Samtaler fablet om republikanske Regeringsformer og lignende Utopier. Nogle vare strax blevne grebne og overbeviste og maatte nu bøde med et ufrivilligt Ophold i de usunde Egne af det nedre Mesopotamien; andre, hvem man ikke havde direkte Beviser mod, blev der holdt et vaagent Øje med. For flere af dem, og deriblandt Saad-eddin, var imidlertid Jorden begyndt at blive hed under deres Fødder, og tilsidst foretrak han ved en frivillig Landflygtighed at unddrage sig den paatvungne.

Nu levede han foreløbig i Kairo, idet han søgte et kummerligt Underhold ved Informationer i Sprog og ved litterært Arbejde i en af de europæiske Konsulers Privatbibliothek; da dette efter et Par Maaneders Forløb standsede, kom han til mig og fortalte, at nu vilde han til Paris, og i den Anledning anmodede han om nogle Anbefalingsskrivelser til mine eventuelle Bekendte der; jeg medgav ham et Par Breve til to af Embedsmændene paa *Bibliothèque nationale*, og dermed rejste han; aldrig senere hørte jeg noget til ham, og de Folk, jeg havde givet ham Anvisning paa, have heller ikke senere vidst noget af ham at sige.

Før hans Afrejse spurgte jeg: »Og hvornaar vender De saa tilbage til Konstantinopel?«

»Til Konstantinopel? Aldrig! Selv om jeg ogsaa senere kunde gøre det uden personlig Fare, vilde jeg dog ikke; hvad har jeg der at gøre? Det, som jeg anser for det rette for mit Fædreland, og hvad jeg en Gang endog vovede at haabe, vil dog aldrig ske; lad Sultanens bigotte eller hykerske Omgivelser svinge Despotiets Scepter der, og lad mig dø forglemt og ukendt i det fremmede!«

Saad-eddin delte sine ulykkelige idealistiske Kammeraters store Fejlsyn. I Begejstringen over den europæiske Radikalisme anse de den for saliggørende overalt og have ikke Blikket aabent for, at hvad der en Gang skal redde Tyrkiet, saafremt dette er muligt, skal være en Udvikling i et rent nationalt Spor med Benyttelsen af de ægte tyrkiske Elementer, som Efterabelsen efter Europa endnu ikke har kvalt, saavel i Sproget og Litteraturen som paa det økonomiske og politiske Omraade. De opdage tidligere eller senere, at deres egne Ideer ere uigennemførlige, og med fatalistisk Inerti opgive de saa alle

Muligheder. Det er den samme trøstesløse Desperation, vi kende fra de nihilistiske Studenter i Rusland, og hele denne Bevægelse blandt den tyrkiske Universitetsungdom fortjener vel vor Medlidenhed, men ingenlunde vor Sympathi.

Lad os et Øjeblik, for at forstaa hele denne Bevægelse bedre, se lidt nærmere paa de tyrkiske Softaers Stilling og orientalske Universitetsforhold i det hele taget.

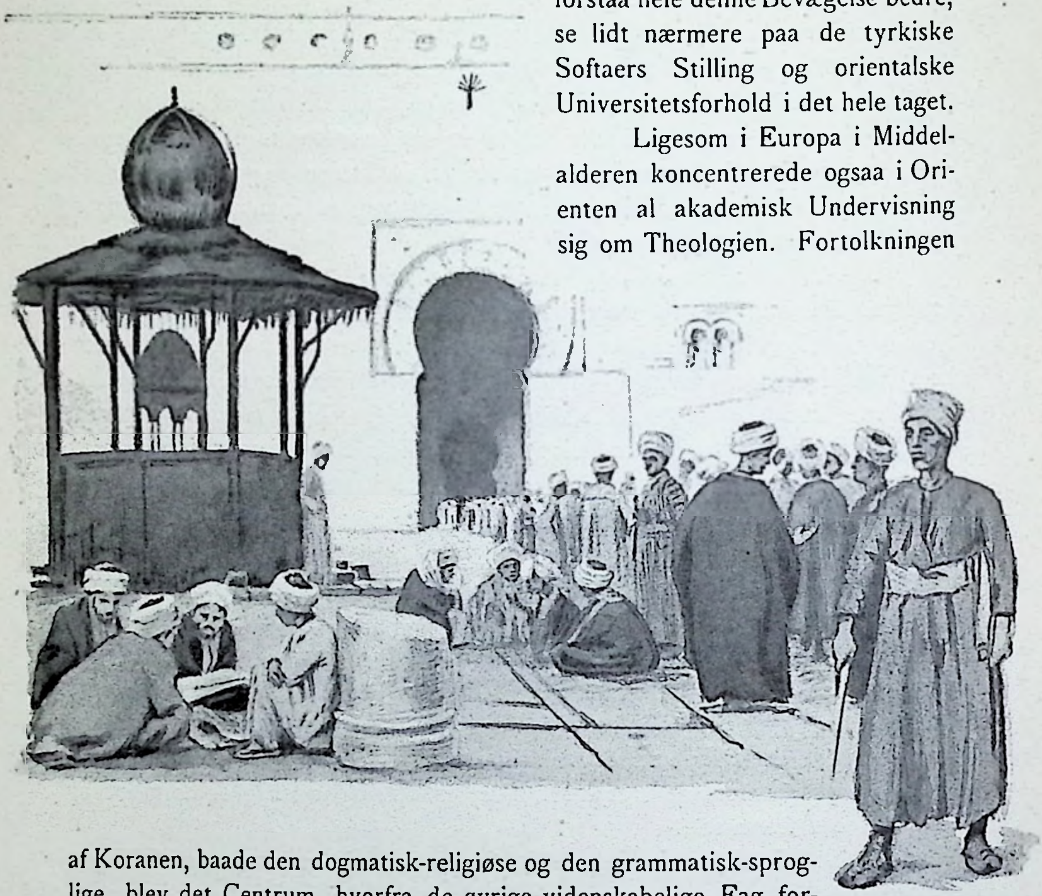

Ligesom i Europa i Middelalderen koncentrerede ogsaa i Orienten al akademisk Undervisning sig om Theologien. Fortolkningen af Koranen, baade den dogmatisk-religiøse og den grammatisk-sproglige, blev det Centrum, hvorfra de øvrige videnskabelige Fag forgrenede sig. For at give Videnskabens Dyrkere faste Holdepunkter grundlagde Kaliferne, der med politisk Klogskab gærne optraadte som Mæcenater, store Akademier, de saakaldte Medrese'er, hvis økonomiske Existens betryggedes ved anselige Legater og Donationer. Her doceredes altsaa først og fremmest Theologi med dens Bividenskaber, Jurisprudens og arabisk Filologi, men ved Siden deraf fandt ogsaa Medicin, Astronomi og

Mathematatik Plads indenfor disse Højskoler. Deres store Betydning fremhævedes af den høje sociale Rang og de udmærkede økonomiske Vilkaar, som tillagdes Professorerne, de saakaldte Mollaher (Fordrejelse af det arabiske Mewla ɔ: Herre).

Senere ved den orientalske Kulturs Dekadence og den stigende økonomisk-politiske Misère blev dels Højskolernes Antal formindsket, dels deres Virkekreds indskrænket til deres oprindelige Felt, Theologien med alle dens Bifag. Nu er der kun faa, som have synderlig vidtrækkende Betydning, nemlig Ahmedie- og Nur-Osmenie-højskolen i Konstantinopel samt el-Azharie i Kairo, Centrum for al islamitisk Kultur i vore Dage.

Det er særlig ved denne sidste, at jeg har haft Lejlighed til at lære de indre Forhold at kende og gøre mig fortrolig med Studenternes Stilling. Disse holdes paa Universitetet som en Slags Alumner og have der deres, ganske vist tarvelige, Ophold fuldstændig frit; paa Grund af den store Tilstrømning fra alle muhammedanske Lande har hver Nation sit særskilte Lokale, Ruwak; her komme Javanesere og Tyrker, Marokkanere og Indere og sidde Side om Side i den lyttende Kreds om de gamle, lærde Schejker, der afsløre for dem Koranens dybeste theologiske Hemmeligheder. Som ved flere andre Højskoler er det ægyptiske Universitets religiøse Karakter betegnet ved at være knyttet til en Moske, el-Azhar, hvorefter det ogsaa har faaet Navn, og de praktiske religiøse Øvelser gaa Haand i Haand med de theoretiske Forelæsninger.

Som en naturlig Følge heraf stilles der ogsaa strænge Fordringer til de studerendes Moral og ydre Livsvandel, og det er denne Tvang, som ofte har forledet de radikale Softaer til ubesindige Bevægelser. Den muhammedanske Student skal leve rolig og asketisk og ikke beskæftige sig med verdslig Tant. Jeg havde i Kairo en god Ven blandt Studenterne, som hed Muhammed el-Hamdi; han var en opvakt og poetisk begavet Mand, som blandt andet interesserede sig for den vulgære Folkedigtning, som trives saa frodig i Kairo. Da han vidste, at jeg samlede paa Prøver heraf, forærede han mig flere Afskrifter af disse Smaaviser og gennemgik dem endog selv med mig for at forklare de ofte vanskelige vulgære Udtryk, men først og fremmest maatte jeg højt og helligt love ikke at ymte det mindste derom til nogen som helst og særlig ikke til hans Fader, der var en gammel, lærd Knark, bekendt som Forfatter til en af de kedsommelige Kommentarer til gamle, grammatiske Værker, som snart synes at være de eneste Frugter af moderne arabisk Lærdom. Det gik ikke an, at man fik at vide, at en Student

fra el-Azharie gav sig af med saa profane Ting som ægyptiske Gadeviser, hvor uskyldigt disses Indhold end i sig selv kunde være.

Læretiden er lang; der er Studenter, som have gaaet ti, endog tyve Aar i Moskeens Høresale, førend det er lykkedes dem at finde en Anvendelse for deres Evner. En egenlig Examen til at sætte Punktum efter Universitetsstudiets lange Sætning har man ikke.

Naar de muhammedanske Studenter forlade Højskolen, kunne de dels opnaa gejstlig-juridiske Embeder som Mufti, Imam eller Ulema, dels faa Ansættelse i den civile Administration som Skrivere eller i lignende underordnede Funktioner. Der er ogsaa dem, som efter paa en eller anden Maade at være kommen paa Kant med deres videnskabelige Foresatte eller efter ligefrem at være blevne relegerede begynde at privatisere som Lommeprokuratorer og Allemandsskrivere, idet de udnytte deres boglige Kundskaber ved at tjene som Sekretær for Fellahrekruten, der vil sende Brev hjem til de gamle Forældre, eller som Raadgiver for Urtekræmmeren i den Retssag, han tænker at anlægge mod sin Leverandør for de raadne Figner, han sidst modtog.

Men i alle Fald er det, paa ganske enkelte Undtagelser nær, aldrig nogen glimrende Karriere, der venter den muhammedanske Softa efter hans Studiers Afslutning.

Ogsaa her ligger en af Grundene til de stadig paa ny opdukkende Uroligheder i den tyrkiske Studenterverden. I deres Trang efter befrugtende Ideer og reel Kundskabsfylde opponere de mod Theologien, der troner i Højsædet, i deres Bevidsthed om i Aandsudvikling at staa over mange andre Klasser, harmes de over at behandles som Almisselemmer, og i Følelsen af deres egne Evner og eget Værd fortvivle de over den usle Stilling, man senere byder dem. Og samtidig hermed maa de se Folk, som ere jævnaldrende eller yngre, naa til de højeste Poster, idet disse Folk ere udgaaede fra de Institutioner, hvor europæisk Initiativ har gjort sig gældende, de medicinske, tekniske og militære Højskoler; de se, at andre høste Frugterne af den europæiske Dannelse, som er dem selv forbudt, skønt de saa inderlig længes derefter.

Paa dette Grundlag skabes Misfornøjelsen, den Misfornøjelse, som kun haaber paa Lægedom i en radikal Omformning af alt. Softaerne ere blevne Proletarer, og paa Grund af deres Udvikling danne de netop den bedste Jordbund for revolutionær Idealisme som et litterært Proletariat, det farligste af alle.

Overfor alt dette er den tyrkiske Regering optraadt strængt, og ofte er den vel gaaet for vidt. Enhver ungdommelig Dristighed, enhver overmodig Spot er set under den antydede Synsvinkel, og man har i mange Tilfælde lagt en Betydning deri, som den fra først af ikke havde. Tyrkiet holder Fagskoler, gennemførte efter europæiske Systemer, for at opdrage tilstrækkelig dygtige Mænd til Statstjenesten, men ved Siden deraf værner Staten i Anerkendelse af de patriarkalske og religiøse Traditioners Betydning for Riget og Dynastiet ogsaa om den gamle, muhammedanske Højskole og taaler ikke her den mindste Gaaen paa Akkord. Vil Softaerne ikke være Softaer, nu vel, saa kan de lade være, men som Softaer skal de uvægerlig følge Profetens Ord og de gamle muhammedanske Forskrifter.

Der er i Softaernes politiske og religiøse Ideer meget umodent; den største Fejl ligger dog efter min Mening deri, at de have ladet sig i den Grad blænde af de nye Tanker, at de ikke have beholdt Evnen til at omforme og behandle dem, saa at de kunde have passet i de nationale Kulturforhold. De tro som Saad-eddin ikke paa Muligheden af en national Udvikling, men dermed er i Virkeligheden ogsaa ethvert Fremtidshaab slukt for dem. Og dog skulde de være nærmere end nogensomhelst anden til at give Stødet til den Udvikling, som alle Orientens Venner maa haabe paa, og hvorved Tyrkiet vil blive sat i Stand til at optage og bearbejde vesterlandske Aandsimpulser i en med orientalske Traditioner mere stemmende Form. Hertil skulde den muhammedanske akademiske Ungdom virke, og hvem ved? — maaske kommer det ogsaa en Gang dertil.

J. Østrup.

BELLMANSSÅNGER,

MEDDELADE AF LAURITZ WEIBULL.

FÖGA förstod Bellman att taga vara på sina timliga förmåner: han var en slät hushållare. Detsamma gäller äfven i viss mening om honom såsom skald.

Ty sällan har väl en författare funnits, hvilken såsom han slösat med sina snillegåfvor. Han sjöng som fågeln på sin gren, dertill drifven af ett inre tvång. Och hvart han kom, strödde han omkring sig sina glada visor; bedd eller obedd, var han genast färdig till ett impromptu, alltid qvickt, ofta fyldt af en fin poetisk flägt. Den brokiga verld, som rörde sig i hans närhet, tog i hans ord lefvande form och gestalt, hans inre med allt dess rika lif lades öppet i dagen. »Rien n'approche de la facilité avec laquelle il fait des vers«, säger en samtida om honom*). »Il en débite des impromptus par milliers durant des heures, si l'on veut l'entendre«.

Och lika obekymradt som han diktade och sjöng, lika obekymrad var han om sina sångers framtida öde. Att vaka öfver, att de icke gingo förlorade, var ej hans sak. Om de glömdes eller gömdes, tycktes vara honom nästan likgiltigt. Ofta synes han ej ens hafva nedskrifvit dem.

Säkerligen hafva också många af hans dikter — Atterbom säger, ehuru tydligtvis öfverdrifvet, *de bästa* — gått spårlöst förlorade. Andra — och antalet var legio — lyckades det hans vänner att i ögonblicket anteckna; somliga afskrifter hafva de väl också gjort efter skaldens egna manuskript, af hvilka

---

*) Sedermera rikskansleren, grefve Fr. Sparre.

ännu många finnas i behåll. Dessa sålunda bevarade skatter hafva emellertid till stor mängd hvilat outgifna ända till våra dagar, och ännu påträffar man någon gång här och hvar en otryckt dikt, författad af Bellman.

De sånger af honom, hvilka här meddelas, äro hemtade ur det De la Gardieska Arkivet i Lunds Universitets Bibliothek. De äro ögonblicksskapelser, foster af en flyktig ingifvelse och hafva säkert aldrig varit afsedda till annat än att roa för stunden — och kanske dö med densamma. Men är det sant, att intet af hvad en stor skald frambringar, är utan sin betydelse, torde de dock icke sakna intresse äfven för efterverlden. Ett personligt element ingår mer eller mindre i dem alla.

I.

VISA.

Öfver de denna tiden 1763 existerande mångfaldiga balancer uti Riksens Ständers Banque).*

Ack, min bror, hjelp en kanalje!
Fräls' från döden, rep och galje!
Se, här hänger en secter —
Kom och skrufva trissan ner!

Kom för allting upp till banquen!
Kom och dra'en uti skanken!
Se, han flägtar af och an —
Kom och hjelp'en, om du kan!

Ack, det blåser på den arme.
Menskovän, du dig förbarme!
Tänk på ödets stränga spel:
Aj, hans hals är öm och stel.

Lucifer uppå sig sätter
Frack, peruque och små manchetter
Och en forme i repet tar
Och en djefvuls hård knut drar.

---

*) Som bekant, såg sig Bellmann, hvilken sedan längre tid haft anställning i Riksbanken, detta år tvungen att för skuld fly till Norge.

Secter N. N. lät er ömma!
Alla englar sku' berömma
Eder stora, ädla själ.
Ack, han bjuder nu farväl.

Ja, han orkar icke mera:
Kom för allting och datera!
Secter N. N. han nu dog.
Lucifer den arme tog.

II.

DRYCKESVISA.

(Air: Contredanse.)

Görom oss en lustig qväll till fägnad för vår strupa,
Stadens buller, brak och gny
Vi undan fly!
Du och jag ä' mera van' vid sjunga och vid supa
Än en vekling, lyckans dräng,
Vid en säng.
Lät oss alla
Rusta, tralla,
Pipor slå i kras,
Tas i ras!
Glas på glas,
Gossar, firom vårt kalas!
När vi glasen tömma,
Sku' vi icke glömma
Till att dricka gamla, goda vänners skål.
Dernäst sku' vi dricka
Skål för hvarje flicka,
Som den lilla gudens ro och lekar tål.
Sist vi allihopa
Storma, rasa, ropa:

Vivat Bachus, glas och krus!
Var nu nöjd och glader!
Resor, promenader,
Se'n på Lorensberg) vi fått ett artigt rus.*

III.

(Air: Gubben Noack :/: var en hedersman.)

Gubben Abram, gubben Abram
Var en hedersman.
Han lät sin son giftas,
Men ej derför skriftas,
Att hans hjerta, att hans hjerta
Utaf kärlek brann.

Sonen Isaac, sonen Isaac
For till Nahors stad,
Sökte bland de täcka
Sig en skön Rebecca,
Sjelfva dygden, sjelfva dygden,
Munter, nöjd och glad.

När han kommit, när han kommit
Intill Labans ort,
Vardt den jungfru funnen
Vid den vattubrunnen,
Som låg litet, som låg litet
Ifrån stadsens port.

När han stannat, när han stannat
Något litet qvar,
Sad' han: täcka flicka,
Lät mig litet dricka
Af det kärlet, af det kärlet,
Som du med dig har.

---

*) Utvärdshus i Stockholm.

När han druckit, när han druckit
Litet derutaf,
Jungfrun han betingar
Medelst band och ringar.
Uti fästning, uti fästning
Han det henne gaf.

Låt oss giftas, låt oss giftas
Uppå samma sätt!
Evas döttrar sköna
All vår svett belöna.
Till mitt hjerta, till mitt hjerta
Har min flicka rätt.

Trän och blommor, trän och blommor
Paras på sitt vis.
Menskan, af naturen
Lik de andra djuren,
Kallar kärlek, kallar kärlek
Jordiskt paradis.

Verldsens prinsar, verldsens prinsar
Hafva samma lag.
Gustaf går att fria,
Får en skön Sophia,
Hjeltebruden, hjeltebruden,
Munter, qvick och glad.

Lefve Gustaf, lefve Gustaf,
Nöjd med sin gemål!
Upp med fröjdetoner,
Dundra med kanoner!
Låt oss dricka, låt oss dricka
Höga parets skål!

1767.

IV.

(Air: Skåda sin morgon, sitt öga gnugga glad.)

Öppna ett öga och ändtlig båda tu,
Glänta på sparlakanet, se klockan vara sju;
Vända, vrida, sträcka ut den alltför matta kropp,
Delibrera, om man bör så tidigt stiga opp.

Ropa på Caisa och kaffekannan sin,
Vända sig åt väggen, slumra åter litet in;
Drömma se'n om pengar, Phillis och om en björn,
Hur han kommer, klappar, stiger redan in i dörrn.

Spritta i sömnen och hastigt munter bli,
Svärja, men dock vara glad, att faran är förbi;
Taga sig en pris rappé, se'n nattrocken på
Och mot klockan nio upp ur mjuka bädden gå.

Fältskärn är borta och tredje pipan all:
Ve, den svinhund hårfriseurn, som alltid dröja skall!
Ändtlig, öfverhopad af förtret och besvär,
Få en oförtänkt visit af en: bonjour, mon frère!

Mot klockan elfva så liten, nätt och grann
Vandra ut och se hvad nytt avisan säga kan;
Råkas, språkas, dricka, tippa, supa till slut:
Frun är god och skrifver upp. Så rakar svärmen ut.

Tiden är inne, man torget uppfyldt ser:
Bara fliss och prat och mest hvarann en kavallier;
Ack, citroner, sköna nötter, bons chretiens,
Ska' det vara, söta herre? köp åt lilla vän!

Hälsa på vagnar och vika opp åt hus,
Hand i barmen, chapeaubas och fasligt mycket krus;
Bocka djupt för Cloris' fönster, se, hvar hon står,
Puderskjorta, schäferhatt och blomsterflätadt hår.

Nu in på källarn, det blir tid att få mat,
Kött och soppa, stek och torta; ut med tomma fat!
Gif mig vin, ett qvarter gammalt! Kyparn hit!
Prompt en plåt, ty nu på mat ej gifves mer kredit.

Klockan half fyra uppå billarden gå:
Mera kaffe, ett glas vatten, pipan tändes på;
Kort och svordom, herrar, pengar svärma som bi:
Banque och rest, gagné, perdu och ändtlig jeu fini.

Qvällen med hälften af natten är förbi;
Gynnarn och hörsamme tjenarn ändtlig skiljde bli:
Hvar en går till sängs. Brandvakten ropar då tu:
Himlen vare lofvad, som mig skonat bli din fru!

1766.

DATOVISER FOR AARET 1895

TILLADT AF UNIVERSITETET

JANUAR		FEBRUAR		MARTS	
T. 1	**Nytaar**	F. 1		F. 1	
O. 2	S. op 8.42', n. 3.46'	L. 2		L. 2	
T. 3		S. 3	4 Sønd. e. H. 3 K. ☽	S. 3	1 Søndag i Fasten
F. 4	☽	M. 4		M. 4	☽
L. 5		T. 5		T. 5	
S. 6	**Hellige 3 Konger**	O. 6	S. op 7.57', n. 4.52'	O. 6	S. op 6.51', n. 5.52'
M. 7		T. 7		T. 7	
T. 8		F. 8		F. 8	
O. 9	S. op 8.38', n. 3.56'	L. 9	🌕	L. 9	40 Riddere
T. 10		S. 10	Septuagesima	S. 10	2 Søndag i Fasten
F. 11	🌕	M. 11		M. 11	🌕
L. 12		T. 12		T. 12	
S. 13	1 Søndag e. H. 3 K.	O. 13	S. op 7.41', n. 5.7'	O. 13	S. op 6.33', n. 6.7'
M. 14		T. 14		T. 14	
T. 15		F. 15		F. 15	
O. 16	S. op 8.31', n. 4.9'	L. 16	☾	L. 16	
T. 17	☾	S. 17	Sexagesima	S. 17	3 Søndag i Fasten
F. 18		M. 18		M. 18	☾
L. 19		T. 19		T. 19	
S. 20	2 Søndag e. H. 3 K.	O. 20	S. op 7.25', n. 5.23'	O. 20	S. op 6.15', n. 6.21'
M. 21		T. 21		T. 21	
T. 22		F. 22		F. 22	
O. 23	S. op 8.21', n. 4.23'	L. 23		L. 23	
T. 24		S. 24	**Fastelavn** 🌑	S. 24	Midfaste
F. 25	🌑	M. 25		M. 25	
L. 26		T. 26	Hvide Tirsdag	T. 26	🌑
S. 27	3 Søndag e. H. 3 K.	O. 27	Aske Onsdag S. op 7.8', n. 5.38'	O. 27	S. op 5.57', n. 6.35'
M. 28		T. 28		T. 28	
T. 29				F. 29	
O. 30	S. op 8.10', n. 4.37'			L. 30	
T. 31				S. 31	5 Søndag i Fasten

APRIL		MAJ		JUNI	
M. 1		O. 1	S. op 4.30', n. 7.45'	L. 1	
T. 2	☾	T. 2	☾	S. 2	Pinsedag
O. 3	S. op 5.38', n. 6.49'	F. 3		M. 3	2 Pinsedag Krpr. Frederik
T. 4		L. 4		T. 4	
F. 5		S. 5	3 Søndag e. Paaske	O. 5	Grundlovsdag S. op 3.33', n. 8.43'
L. 6		M. 6		T. 6	
S. 7	Palmesøndag	T. 7		F. 7	○
M. 8	Christian IX	O. 8	S. op 4.15', n. 7.58'	L. 8	
T. 9	○	T. 9	○	S. 9	Trinitatis
O. 10	S. op 5.21', n. 7.3'	F. 10	Bededag	M. 10	
T. 11	Skærtorsdag	L. 11		T. 11	
F. 12	Langfredag	S. 12	4 Søndag e. Paaske	O. 12	S. op 3.29', n. 8.50'
L. 13		M. 13		T. 13	
S. 14	Paaskedag	T. 14		F. 14	
M. 15	2 Paaskedag	O. 15	S. op 4.1', n. 8.11'	L. 15	☽
T. 16		T. 16	☽	S. 16	1 Søndag e. Trin.
O. 17	S. op 5.3', n. 7.17' ☽	F. 17		M. 17	
T. 18	Flyttedag	L. 18		T. 18	
F. 19		S. 19	5 Søndag e. Paaske	O. 19	S. op 3.28', n. 8.54'
L. 20		M. 20		T. 20	
S. 21	1 Søndag e. Paaske	T. 21		F. 21	
M. 22		O. 22	S. op 3.50', n. 8.23'	L. 22	●
T. 23		T. 23	Chr. Himmelfart	S. 23	2 Søndag e. Trin.
O. 24	S. op 4.46', n. 7.31'	F. 24	●	M. 24	St. Hansdag
T. 25	●	L. 25		T. 25	
F. 26		S. 26	6 Søndag e. Paaske	O. 26	S. op 3.30', n. 8.55'
L. 27		M. 27		T. 27	7 Sovere
S. 28	2 Søndag e. Paaske	T. 28		F. 28	
M. 29		O. 29	S. op 3.40', n. 8.34'	L. 29	☾
T. 30		T. 30		S. 30	3 Søndag e. Trin.
		F. 31	☾		

JULI

M. 1	
T. 2	
O. 3	S. op 3.34', n. 8.52'
T. 4	
F. 5	
L. 6	
S. 7	4 Søndag e. Trin. ○
M. 8	
T. 9	
O. 10	S. op 3.42', n. 8.47'
T. 11	
F. 12	
L. 13	
S. 14	5 Søndag e. Trin.
M. 15	☽
T. 16	
O. 17	S. op 3.51', n. 8.39'
T. 18	
F. 19	
L. 20	
S. 21	6 Søndag e. Trin.
M. 22	●
T. 23	
O. 24	S. op 4.2', n. 8.28'
T. 25	
F. 26	
L. 27	
S. 28	7 Søndag e. Trin. ☾
M. 29	
T. 30	
O. 31	S. op 4.15', n. 8.16'

AUGUST

T. 1	
F. 2	
L. 3	
S. 4	8 Søndag e. Trin.
M. 5	○
T. 6	
O. 7	S. op 4.28', n. 8.2'
T. 8	
F. 9	
L. 10	
S. 11	9 Søndag e. Trin.
M. 12	
T. 13	☽
O. 14	S. op 4.41', n. 7.47'
T. 15	
F. 16	
L. 17	
S. 18	10 Søndag e. Trin.
M. 19	
T. 20	●
O. 21	S. op 4.55', n. 7.30'
T. 22	
F. 23	
L. 24	
S. 25	11 Søndag e. Trin.
M. 26	
T. 27	☾
O. 28	S. op 5.8', n. 7.13'
T. 29	
F. 30	
L. 31	

SEPTEMBER

S. 1	12 Søndag e. Trin.
M. 2	
T. 3	
O. 4	S. op 5.22', n. 6.55' ○
T. 5	
F. 6	
L. 7	Dronning Louise
S. 8	13 Søndag e. Trin.
M. 9	
T. 10	
O. 11	S. op 5.35', n. 6.37'
T. 12	☽
F. 13	
L. 14	
S. 15	14 Søndag e. Trin.
M. 16	
T. 17	
O. 18	S. op 5.48', n. 6.18' ●
T. 19	
F. 20	
L. 21	
S. 22	15 Søndag e. Trin.
M. 23	
T. 24	
O. 25	S. op 6.2', n. 6.0' ☾
T. 26	
F. 27	
L. 28	
S. 29	{ 16 Søndag e. Trin. / St. Michael
M. 30	

OKTOBER	
T. 1	
O. 2	S. op 6.16', n. 5.42'
T. 3	🌕
F. 4	
L. 5	
S. 6	17 Søndag e. Trin.
M. 7	
T. 8	
O. 9	S. op 6.30', n. 5.24'
T. 10	
F. 11	☽
L. 12	
S. 13	18 Søndag e. Trin.
M. 14	
T. 15	**Flyttedag**
O. 16	S. op 6.44', n. 5.6'
T. 17	
F. 18	🌑
L. 19	
S. 20	19 Søndag e. Trin.
M. 21	
T. 22	
O. 23	S. op 6.58', n. 4.49'
T. 24	
F. 25	☾
L. 26	
S. 27	20 Søndag e. Trin.
M. 28	
T. 29	
O. 30	S. op 7.13', n. 4.34'
T. 31	Kronprinss. **Louise**

NOVEMBER	
F. 1	
L. 2	🌕
S. 3	21 Søndag e. Trin.
M. 4	
T. 5	
O. 6	S. op 7.28', n. 4.18'
T. 7	
F. 8	
L. 9	
S. 10	22 Søndag e. Trin. ☽
M. 11	Morten Bisp
T. 12	
O. 13	S. op 7.43', n. 4.5'
T. 14	
F. 15	
L. 16	🌑
S. 17	23 Søndag e. Trin.
M. 18	
T. 19	
O. 20	S. op 7.57', n. 3.54'
T. 21	
F. 22	
L. 23	
S. 24	24 Søndag e. Trin. ☾
M. 25	
T. 26	
O. 27	S. op 8.10', n. 3.44'
T. 28	
F. 29	
L. 30	

DECEMBER	
S. 1	1 Søndag i Advent
M. 2	🌕
T. 3	
O. 4	S. op 8.22', n. 3.38'
T. 5	
F. 6	
L. 7	
S. 8	2 Søndag i Advent
M. 9	☽
T. 10	
O. 11	S. op 8.31', n. 3.34'
T. 12	
F. 13	
L. 14	
S. 15	3 Søndag i Advent
M. 16	🌑
T. 17	
O. 18	S. op 8.38', n. 3.35'
T. 19	
F. 20	
L. 21	
S. 22	4 Søndag i Advent
M. 23	
T. 24	☾
O. 25	**Juledag**; S. op 8.42', n. 3.38'
T. 26	**2 Juledag**
F. 27	
L. 28	
S. 29	Søndag m. J. og N.
M. 30	
T. 31	🌕

DEN STORE HAL I "MAGASIN DU NORD".

"AVANCE"

Kontor for Indkøb
af Manufaktur- og Udstyrs-Artikler
til en gros Priser
ved
JULIUS BOECK,
KULTORVET 2, KØBENHAVN K.

PALLE SØRENSEN,

6, SØLVTORVET 6,
anbefaler
Uhre, Barometre, Thermometre, Mikroskoper, Tegnebestik, Briller, Pincenez.
Indslibning af Brilleglas samt Reparationer af enhver Art udføres med største Akkuratesse.

Bedste Styrkningsmiddel for Syge og Svage.

Albumin Maltose og Albumin Maltose med Jern.

Anbefalet af højt ansete Læger for **Mave-, Bryst- og Nervesvage.** Undersøgt og anbefalet af **Professor O. Hammarsten, Upsala Universitet.** Rosende omtalt i lægevidenskabelige Skrifter — **Patent — Hædersdiplom — Medaille af 1. Klasse** (Chicago). Anvendes paa Hospitaler over hele Europa. Faaes paa **ethvert Apothek.** Daaser à 0.68. Glas med Jern à 1 Kr.

TRÆTTE VINGER

ROMAN AF

OSSIP SCHUBIN

AUTORISERET OVERSÆTTELSE AF J. THAYSEN

Af Pressens Udtalelser om denne ny Bog anføres:

BERL. TID.: »Forf. er allerede vel kendt i vor Læseverden. I de sidste Aars Litteratur har hun bestandig været repræsenteret. Forud sikker paa en venlig Modtagelse vil da hendes ny oversatte Roman »Trætte Vinger« være, hvad der er saa meget mere Grund til, som »Trætte Vinger« maaske er *den bedste Roman, der skyldes hendes Pen.*«

»— — *»Trætte Vinger« er fortalt med al den Finhed i Tanke og Udtryk, hvorover Ossip Schubin raader.«*

(Se iøvrigt »Berl. Tid.« af 9/11 94.)

DANNEBROG: »— — Ossip Schubins Arbeider indtager *en fremskudt Plads* paa Grund af Forf.s betydelige Fortælleevne og hendes grundige Kendskab til Livet.«

»Fortællingen vil blive en af Aarets mest læste Bøger.«

(Se iøvrigt »Dannebrog« af 10/11 94.)

KØBENHAVN: »Ossip Schubin har med Rette vundet sig et Publikum herhjemme — — lægger megen psykologisk Finsans for Dagen — —.«

(Se iøvrigt »København« af 12/11 94.)

Pris 4 Kr. 25 Øre. Eleg. indb. 5 Kr. 50 Øre.

Jul. Gjellerup

STUDENTERBLADET

Redigeret af CARL BEHRENS

er Talsmand for den samlede Studenterstands Interesser og ikke noget Partiorgan. Dets Artikler skrives af og for Studenter, og det vil saaledes altid være et Udtryk for, hvad der rører sig i den akademiske Verden.

Alle Anliggender, som kunne have Interesse for Studenter:

Universitetsforhold i de nordiske Lande og i Udlandet, Studenternes Vilkaar i andre Lande, Foreningslivet, Studenterpolitiken, Kunst og Musik, Biografier og Nekrologer, Anmeldelser af videnskabelige og æsthetiske Bøger, Kunstanmeldelser, humoristiske og satiriske Opsatser, Eksamensresultater, Stipendier,

overhovedet alt, som kan have speciel Interesse for Studenter, findes behandlet eller optaget i Bladets Spalter. Endvidere indeholder Bladet de officielle Kundgjørelser fra Studenterforeningen, Studentersamfundet og Studenterhjemmet.

Studenterbladet henvender sig saaledes til enhver Student med Interesse for de aandelige Rørelser indenfor den almindelige Dannelses Vidder og indenfor den noget snævrere Kreds, der alene tilhører den akademiske Verden.

Studenterbladet udkommer hver Torsdag undtagen i Maanederne Juni, Juli og August, i hvilke 3 Maaneder det udkommer hveranden Uge.

Af Hensyn til den Kreds af unge, Bladet henvender sig til, er Abonnementsprisen sat meget lavt, nemlig til 1 Kr. pr. Kvartal i Vinterhalvaaret og 75 Øre pr. Kvartal i Sommerhalvaaret.

Ny Abonnenter kunne tiltræde 1ste Januar og erholde da Oktober Kvartal gratis. Afsigelse kan kun finde Sted til 1ste April eller 1ste Oktober.

Enkelte Numre af Bladet sælges ikke.

Studenterbladet bestilles i Bogladerne.

JUL. GJELLERUP

Sølvgade 87. Kjøbenhavn K.

Hafnias Hovedagent

J. E. JUHL,

Raadhuspladsen 51,

Telefon 3326,

afslutter Livsforsikringer og Livrenter, giver Forsikringssøgende Veiledning til Valg af hensigtsmæssigste Forsikringsart m. m. efter i hvert enkelt Tilfælde foreliggende Forhold, Alt uden Udgift for den Forsikringssøgende.

F. W. Bergstrøms

Skræderetablissement
&
Drengeekviperingsforretning

Vestervoldgade 23

Filial: **Fælledvej 14.**

Telefon 3724.

C. C. Drewsens

Elektroplet-Fabrik

34, Østergade 34.

Kaffekander fra 12 Kr. Sukkerskaale og Flødekander fra 10 Kr. 6 Kaffeskeer i Etui 4.35. Kageskeer fra 2.50. Bordopsatse 10.00. Biskuitdaaser 4.50. Brødkurve fra 4.50. Plat de menager 3.50.

Haardt Metal. Eget Arbejde.

Paa Grund af Sølvets Prisfald paalægges Skeer og Gafler 25 % mere Sølv.

Fuld Garanti indtil 20 Aar.

EMIL FELUMB.

Pianoer

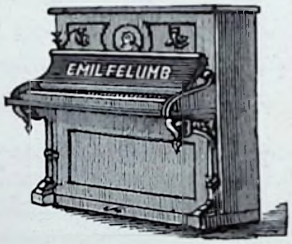

anbefales for Soliditet, Prisbillighed og smuk Tone.

Fabrik: Vestergade 20.

VIOLETTE RUSSE.

Ukendt Styrke.
Sjælden Vellugt.
Kr. 2 og 3.50.

J. Fisker & Co., Frederiksberggade 30. Frederiksborggade 31.

Smyrnacigaretten "Yocarinis"

(direkte import.) er overalt bedømt som den bedste til 2 Kr. pr. 100 Stk., ren græsk Tobak, uskadeligt Papir.

Den fuldendte Stuepibe.

Den danske Turist-, Cycle- og Jagtpibe.

Største Udvalg af
Merskums- & Ravarbeider.

Innocenciacigaren indeholder kun 1.85 pCt. Nicotin, Lenitas kun 1.70 pCt. Nicotin. 100 Stk. 6 Kr.

Østergade 61. **Wilh. Jørgensen.** Telefon 672.

Udkommen er og faas i alle Boglader

VENUS OG ADONIS

af

WILLIAM SHAKESPEARE

Med et Forord af *Georg Brandes* — Oversat af *Nikolai Nielsen*

Pris 1 Kr.

VENNER OG BEKENDTE

HUMORESKER AF THEODOR ANDERSEN

Forf. til »En Arbeiders Døtre«

Pris 1 Kr. 50 Øre. Eleg. indb. 2 Kr. 75 Øre

DET GAMLE KOLLEGIEHEFTE

af

GREV LEO TOLSTOJ DEN YNGRE

Autoriseret Oversættelse ved *Agnesa Sommer*

Pris 1 Kr. 25 Øre. Eleg. indb. 2 Kr. 50 Øre

SPAANER

SKITSER AF JUHANI AHO

Autoriseret Oversættelse fra Finsk ved *Åge Meyer* og *N. J. Nørlund*

Pris 3 Kr. Eleg. indb. 4 Kr. 50 Øre

JERNBANEN

af

JUHANI AHO

Autoriseret Oversættelse fra Finsk ved *Åge Meyer*

Pris 2 Kr. 25 Øre. Eleg. indb. 3 Kr. 50 Øre

BEDSTEMODER

af

BOZENA NEMCOVA

Oversættelse fra cekisk ved *Åge Meyer*

(Udkommer i 13 Hefter à 35 Øre)

SANGE OG SONETTER

af

AAGE MATTHISON-HANSEN

Pris 1 Kr. 25 Øre

Jul. Gjellerup

Udkommen er

Papirblomster

Tegninger af P. Birket-Smith

Pris 1 Kr.

Et Livsspørgsmaal

„— Gid ved, hvad „Rissemand" vilde sige, naar han saa mig i mit nye spanske Liv!"

Faas i alle Boglader og hos Forlæggeren

Jul. Gjellerup